

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr.

F 14:

Forespørgsel til indenrigs- og sundhedsministeren [om abort].

Af Bodil Kornbek (KRF) m.fl.

(Anmeldt 21/10 2003).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr.

F 15:

Forespørgsel til trafikministeren [om den regionale kollektive trafik].

Af Keld Albrechtsen (EL) m.fl.

(Anmeldt 21/10 2003).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Forhandling om redegørelse nr. R 5:

Fødevarerministerens fødevarerpolitiske redegørelse af 10. oktober 2003: Tryghed og frihed.

(Redegørelsen anmeldt 10/10 2003. Redegørelsen givet 10/10 2003. Meddelelse om forhandling 10/10 2003).

Forhandling

Henrik Vestergaard (V):

Jeg vil godt begynde med at sige, at vi i Venstre er vældig tilfredse med den fødevarerpolitiske redegørelse, »Tryghed og frihed«, som fødevarerministeren har fremlagt for Folketinget. Redegørelsen er en blanding af regeringens visioner for fremtiden og et billede på, hvordan fødevarerpolitikken forvaltes i dag.

Når jeg udtrykker tilfredshed med redegørelsen, er det ikke mindst, fordi jeg finder en nøje sammenhæng mellem Venstres pjece, »Ærlige fødevarer«, der er 1½ år gammel, og så netop fødevarerministerens fødevarerpolitiske redegørelse – holdning og handling hænger sammen.

Fødevarerministeren ønsker tryghed og frihed for de danske forbrugere skabt gennem fokus på et bredt udbud af sikre fødevarer og som noget bærende en ekstra fokus på ernæring, alt sammen hvilende på et solidt vidensgrundlag. De visioner deler Venstre med sin minister.

Specielt er vi glade for principperne, som gennemsyrrer fødevarerindsatsen: frihed, ansvar og samarbejde. Det er frihed til at benytte sig af den skønne verden af fødevarer, som ikke mindst danske fødevarerbrancher, men også den stigende internationalisering byder på, altså frihed til at vælge på et oplyst grundlag. Det er ansvar forstået som producentens ansvar for sine varer, forbrugernes ansvar for sin krop og myndighedernes ansvar for viden og kontrol. Og så er det samarbejdet, som først og fremmest er det internationale i EU, men også det interne her i Folketinget, og det er via dialog og partnerskaber med fødevarerbranchens aktører.

I Venstre er udgangspunktet den enkeltes valgfrihed. Folks smag er forskellig, og vi ønsker et bredt vareudbud, så folk selv kan finde den vare, som de synes bedst om. Det er forbrugernes måde at flytte sin hånd på i køledisken, der skal afgøre, hvilke produkter der kommer i indkøbsvognen. Det er ikke en løftet pegefinger fra et råd for bedre madkvalitet.

Frihed fødes af ansvar. I det her tilfælde er det tredelt. Gennem fødevarerlovene slås det igen og igen fast, at det er virksomhederne, producenterne, der har ansvaret for de varer, de producerer, og for, at forbrugerne ikke blive syge af dem. Det gælder for landmanden og for slagteriet, det gælder for Brugsen, og det gælder for pizzabageren. Det klare udgangspunkt gør det muligt at indrette kontrolsystemer og sanktionsmuligheder entydigt, så alle fødevarerproducenter retter fokus mod sikre fødevarer.

Men også forbrugeren har et ansvar for, hvad hun stopper i munden, eller hvad han serverer for sine børn. I Venstre er vi tilfredse med, at den politik, man fører på kvalitets- og ernæringsområdet, inddrager forbrugeren og dennes ansvarlighed for også at være bevidst om sin kost.

Kl. 10.05

Denne bevidsthed skal især styrkes i kampen mod det voksende antal overvægtige i Dan-

mark. Både bevidstheden om folks ernæring og deres kalorieindtag og lige så vigtigt aktiviteten, altså deres kalorieforbrænding, skal der være fokus på.

I Venstre tror vi ikke på, at man kan tvangsfordre folk til en sundere livsstil. Her er forbrugers egen viden og vilje det afgørende. Denne bevidstgørelse, som der nu bliver taget ekstra fat på, kræver mange aktørers medvirken, for der er mange facetter i indsatsen. Derfor synes vi om ministerens tiltag på kostområdet: de ni tiltag omkring partnerskaber, det at udvide den viden, man får formidlet ud på skolerne, og det, at man får det direkte ud til de børn, unge mennesker og familier, der måtte have problemer med overvægt.

Man kan aldrig tænke forbrugeren ud af ansvarsfordelingen, og derfor kan man godt spørge om det, som andre kunne finde på at argumentere for: Nyttet det at bruge skattebetalte madordninger i folkeskoler, hvis børn ikke vil spise maden, hvis de alligevel får suktermorgenmad eller fed aftensmad eller ønsker at tilbringe deres dag foran en computer? Nej, vi skal arbejde med den fælles bevidsthed og den enkeltes viden for at motivere til en sundere livsstil. Det er holdningsændringer, der er vejen; det er ikke antallet af madordninger finansieret af skattekroner.

Myndighedens ansvar er vidensopbygning, rådgivning og kontrol. Man kan lidt populært sige, at myndigheden skal have ansvaret for alt det, forbrugerne ikke kan se eller ikke med rette kan vide. Vi skal sørge for, at uønskede stoffer ikke finder vej til maden; vi skal sørge for, at kontrollen er hensigtsmæssig og dynamisk, så vi sætter ind der, hvor det kræves, der, hvor det skaber tryghed for, at vi ikke bliver syge af vores fødevarer. Og hvis uheldet er ude, skal vi via sanktioner kunne tydeliggøre det, når ansvaret er producentens.

Derudover har myndighederne ansvaret for at levere de rammer, der skaber mangfoldigheden i køledisken. Her er svaret åbne markeder med deraf følgende konkurrence i alle led. Ligeledes har myndigheden ansvaret for de rammer, der skabes for forbrugers reelle frie valg, nemlig adgang til den nødvendige information om varen.

Derfor ønsker vi i Venstre så meget mærkning som overhovedet muligt. Vi ønsker en fyldestgørende og relevant ingrediensliste, oplysninger om tilsætningsstoffer og særlige karakteristika,

men også gerne den ernæringsmæssige værdi oplyst til forbrugerne.

Det er et arbejde, som fødevarerministeren har kæmpet for i EU, og vi kan se, at det vil man arbejde videre med. Ros til, at der er udviklet ingredienslister for de europæiske varer, at der skal oplyses om allergene stoffer, og vi ser frem til den dag, hvor man også får kæmpet sig til, at næringsværdi er et krav til fødevarerne.

Netop vægten på fælles regler og dermed på samarbejdet er nødvendig, hvis mangfoldigheden skal sikres. Der er steder, hvor vi ikke er hundrede procent enige med vore kolleger i andre EU-lande, men samlet set vurderer vi, at arbejdet hen imod den højest mulige fællesnævner skal fastholdes, også selv om det betyder, at der kan være en snip her og der, som ikke blev præcis, som vi forestillede os.

Et godt eksempel er ministerens nye tiltag med at fravige økologimærket, for det er netop det at lave de fælles EU-regler, at skabe ordninger, der gør, at vi kan få flyttet varerne over grænserne og stadig væk tilbyde forbrugerne noget fornuftigt, som skal sikre forbrugerne mangfoldigheden og sikre den reelle tryghed i forhold til alle de varer, der findes i køledisken.

EU-samarbejdet giver ikke blot forbrugeren sikkerhed for andre varer end vores egne. Det giver også mulighed for at trække på flere forskningsresultater, for at få flere farlige stoffer vurderet og få fælles godkendelse af nye produkter og metoder. Vi er glade for det samarbejde i EU.

Jeg har skitseret den ansvarsfordeling mellem producent, forbruger og myndighed, som redegørelsen lægger op til. Vi føler os trygge ved ansvarsfordelingen. Vi er glade for den store grad af frihed til den enkelte, som det også tillader. Venstre føler sig trygge ved den førte fødevarerpolitik. Det kan forbrugerne også gøre.

Kl. 10.10

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Nu er det jo ikke så længe siden, at ordføreren fra Venstre var ude i det private erhvervsliv. Derfor kan jeg ikke lade være med at tænke på, hvordan ordførerens tale ville have været, hvis han skulle have præsenteret det her oplæg på virksomheden som noget, det også ville være resultatgivende, som ville være noget, der ville sikre, at man sådan set kom videre, når det drejer sig om sunde fødevarer.

Nu er det imidlertid sådan, at hr. Henrik Vestergaard nu repræsenterer virksomheden Dan-

mark. Det, vi kan konstatere, er, at fedmeproblemet ikke er blevet mindre i de senere år. Med den inddragelse af de 50 mio. kr. til forskning rundt omkring for virkelig at få sat noget gang, blev det jo stoppet.

Derfor vil jeg godt spørge hr. Henrik Vestergaard: Ville hr. Henrik Vestergaard have handlet sådan, hvis det her var en virksomhed, han skulle præsentere det for?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes ærlig talt også, at det er for fattigt, at regeringspartierne, i hvert fald Venstre, nu lægger op til, at man kapper det ene ben af. Man vil ikke gå på to ben. Man vil kun hoppe rundt på et ben, og man kommer som bekendt ikke ret hurtigt frem, hvis man gør det.

Man vil nemlig kun satse på oplysning. Alle andre skal gøre noget, men regeringen skal ikke gøre noget. Man vil ikke have skattefinansierede madordninger, selv om det er det instrument, der kunne være med til på en gang at tilbyde børnene en bedre ernæring og samtidig sikre en større efterspørgsel efter økologiske fødevarer – dvs. giffrie grønsager – og dermed en større grad af omlægning i landbruget.

Det er et instrument, som virkelig kunne flytte noget. Det har man åbenbart helt bevidst valgt ikke at ville bruge. Derfor klinger det simpelt hen hult med snakken om, at nu vil man gøre noget ved fedmeproblemet. Er det rigtigt opfattet, at sådan er det sørgelige indhold i Venstres politik?

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Nu er det jo Venstres såkaldt frihandelspolitiske ordfører, som vi har fornøjelsen af repræsenterer partiet i dag. Som der står flere steder i redegørelsen, er den danske fødevarerpolitik i vidt omfang involveret i hele den europæiske og internationale fødevarerpolitik. Udbuddet, mangfoldigheden, ernæringen, sundheden og sikkerheden hænger efterhånden sammen globalt.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge hr. Henrik Vestergaard om, hvordan han har det med, at der i det 35 sider lange referat eller summary af rapporten står to linjer om det internationale arbejde. Der står nemlig, at regeringen vil arbejde for en fortsat omstilling af EU's landbrugspolitik med øget vægt på fødevarerpolitik, fødevarer sikkerhed, miljø og dyrevelfærd.

Jeg synes godt, at det kan fortjene en uddybning. Hvad er det egentlig, regeringen har tænkt sig at gøre? Hvorfor har man ikke skrevet lidt mere om, hvad man havde tænkt sig at gøre? Er det, fordi man i og for sig regner hele den europæiske indsats for forholdsvis ligegyldig? Men det vil i så fald ikke være det indtryk, jeg har fået af hr. Henrik Vestergaards tidligere udtalelser.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Til hr. Ole Vagn Christensen: Ja, jeg tror, at jeg præcis ville have præsenteret det på den samme måde. Jeg er fuldstændig enig med hr. Ole Vagn Christensen i, at det, vi skal kigge på, er resultater, og hvordan vi skaber resultater.

Vi arbejder i regeringen med projektet – og dermed inddrager jeg også hr. Keld Albrechtsen i dette svar – der hedder »Alt om kost«, som jo netop sikrer, at den viden, vi har om ernæring og om, hvordan man kan etablere madordninger, kommer rundt på danske skoler, rundt på danske daginstitutioner.

Vi tror ikke på, at man ved at sige, at nu skal alle skoler have madordninger og alle børn skal spise den her mad, nødvendigvis har løst fedmeproblemet. Børn spiser også morgenmad, de spiser til frokost, og de spiser også om aftenen. Så vi skal have sikret, at alle børn og især deres forældre har en viden, der gør, at de altid vælger et sundere alternativ, så det ses i sammenhæng. Desuden skal det også ses i sammenhæng med den motionsindsats, der så i øvrigt måtte være. Vi er ikke modstandere af madordninger. Vi vil bare gerne have, at der ikke kun er ét tilbud.

KI. 10.15

De forældre, de skoler, de kommuner, der måtte ønske at lave madordninger, hjælper vi gerne med det. De forældre, der godt kan lide at smøre en madpakke til deres børn, skal jo også have lov til det. Det skal de ikke forhindres i, ved at der er nogle helt fast definerede rammer for ens madordninger på alle skoler. Noget af det har man jo i Sverige; de har den samme stigning i fedmeproblematikken. Jeg tror ikke på, at vi kan ændre noget ved fedmekurven, medmindre vi tager udgangspunkt i folks holdninger, så deres adfærd også bliver ændret.

Så er der spørgsmålet om betaling. Det kommer nogle gange til lidt at fremstå, som om det er nogle penge, hr. Ole Vagn Christensen, hr. Keld Albrechtsen eller jeg har, som vi så betalte en madordning med. Hvis penge er det, vi beta-

ler det med? Ja, det er da forbrugernes, det er da forældrenes, for det er nogle, vi har opkrævet i skat. Det kan da ikke passe, at betalingen er det vigtigste. Om man betaler det direkte til en madordning på en skole i en enkelt kommune, hvis det er det, man ønsker, om man betaler det ved at putte pengene i en madpakke, eller om man betaler det ved, at vi herfra definerer, at skattekrone skal betale det, er det samme. Betalingen er ikke interessant, det er holdningerne.

Jeg vender tilbage til hr. Lidegaard.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Når Venstre udtrykker stor tilfredshed med en redegørelse, der er så tynd som den, vi står med her i dag, ja, så er der jo i grunden ingen grund til at kommentere det, for det taler jo egentlig alermest for sig selv. Redegørelsen indeholder en masse fine ord, men meget lidt handling, og jeg skal nøjes med den kommentar til det i denne omgang.

Så ville jeg godt spørge Venstres ordfører, om man finder, der er forsknings- og forsøgsmidler i et tilstrækkeligt omfang til at forbedre befolkningens ernærings- og almene sundhedstilstand. Er der lagt op til det?

Så ville jeg gerne ind omkring det med skolemadsordningerne. Når Venstre siger, at det er op til kommunerne, må man jo konstatere, at det var det jo, hvis der ellers var nogen penge i kommunerne. Vi har jo set, hvor stor en interesse der var for skolemadsordningerne, så længe der var mulighed for at søge dem, men pengene slog jo langtfra til.

Tror Venstre ikke, det hænger sammen med skattestoppet? Tror Venstre ikke, at der er stor interesse i kommunerne, men at man ikke har midlerne til at sætte det her i gang? Så nytter det jo ikke noget at sige, at man går ind for frihed, og at der er frihed til kommunerne til at lave det, når de ingen midler har til at lave det for.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes ikke, der i svarene kommer andet end forholdsvis tom snak, fromme ønsker og forhåbninger om, at alle andre skal løse det for regeringen.

Det, som vi beder om og gerne vil have støtte til, er, at kommunalbestyrelser og skoler får mulighed for at give børnene et tilbud. Vi har da aldrig sagt, at der ikke må smøres madpakker, selvfølgelig må der da det, men vi vil gerne ha-

ve, at der bliver givet et tilbud, og vi vil også gerne have, at det tilbud har en social dimension, således at alle børn får den samme mulighed for at få den gode mad.

Så vil jeg godt spørge hr. Henrik Vestergaard, om han er opmærksom på, hvordan giftmængderne, giftresterne, i den industrielt producerede mad stiger og stiger. Var det ikke rimeligt, at børnene fik tilbudt noget økologisk mad, hvor vi i det mindste kan være sikre på, at der ikke er alle disse giftrester?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det var et fantastisk skift, der kunne ske, hvis hr. Henrik Vestergaard, som han sagde til mig, ville have handlet på samme måde ude i erhvervslivet.

Så prøvede hr. Henrik Vestergaard at tale om økonomi. Hvem betaler for alle de fedme problemer, der er, og de konsekvenser, de får?

Jeg tror, det langt, langt overstiger den indsats, der sådan set kunne ligge i, at man gjorde noget for oplysning, og jeg mener også, at børn er gode til at have en fælles bevidsthed om, hvad der er fornuftigt og ikke fornuftigt.

Kl. 10.20

Jeg ville være meget betænkelig, hvis jeg stod med en virksomhed, og jeg så ikke troede på, at det var nødvendigt at have investeringer for at kunne lave nogle resultater, så jeg kunne undgå, at mine udgifter på et andet område, nemlig hele spørgsmålet omkring sundhed, sådan steg til uanede højder.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Staten render jo netop ikke fra sit ansvar. »Alt om kost«-projektet og de nye tiltag, der er sat i gang, er jo et spørgsmål om at tage den viden, der findes, og se at få den formidlet ud.

Men vi tror, at hvis man ikke har skabt holdningsændringen inde i hovedet på forbrugerne til, hvad der er sund ernæring, hvad der ville være godt for børnene, så får vi heller ikke flyttet hænderne. Det er jo ligeegyldigt, hvor mange madordninger man har, det er ligeegyldigt, hvor mange colaautomater man har fjernet, hvis folk ikke selv er bevidste om, at det er det, de putter ind i munden, der er det mindst sunde for dem.

Vi vender igen tilbage til diskussionen om at betale og skattestoppet som sådan: Hvorfor er det så interessant, om pengene kommer fra den ene kasse eller den anden kasse? Ja, skattestop-

pet har medført, at forbrugerne sådan set har lidt flere penge til sig selv.

Det var faktisk hr. Keld Albrechtsen, der glædede mig allermost, da han sagde, at de bare gerne ville have, at der blev skabt nogle rammer for, at kommunerne må lave de her madordninger. Jamen det er lige præcis det initiativ, der er foreslået af regeringens undervisningsminister.

I dag er det ikke tilladt på skolerne at lave en fuldstændig brugerbetalt madordning. Det vil sige, at hvis en forældregruppe har lyst til at lave en madordning, så må den ikke det. Men jeg kan forstå, at hr. Keld Albrechtsen vil have signaleret, at han agter at agere positivt på undervisningsministerens udspil, når det kommer, for det er jo netop det, at vi skal skabe muligheder, og så skal vi skabe viden om, at det er en fornuftig idé. Så kan man være lidt uenig om, hvorvidt betaling skal foregå direkte, indirekte eller meget, meget indirekte.

Om økologi: Jeg ser da gerne, at børn spiser så mange økologiske varer som muligt. Det har de jo også mulighed for i dag, det er der jo også ordninger til, og der er masser af ting i regeringens fødevarerpolitik både om omlægning, innovationsmuligheder og nu senest om EU og økologimærker og at kaste sig ud i faldskærme med et langt ØØ... for at sikre, at økologiske varer bliver fremmet. Meget, meget positivt.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg kan jo konstatere, at Venstres ordfører er lige så tavs omkring de europæiske og internationale forhold, som redegørelsen er.

Hvis ikke vi diskuterer det, så kan vi jo fortsætte i sporet med madordninger på skoler, for der er et punkt, jeg ikke forstår i Venstres argumentation her. Jeg er enig med Venstre i, at det der med tvungne madordninger som i gamle dage, hvor alle børn skulle bænkes om det samme bord og med vold og magt spise det samme, det er der ingen fremtid i. Men vi snakker jo faktisk om at etablere et frit valg, vi snakker om, at alle børn uanset social baggrund, uanset hvilken situation de er i derhjemme skal have muligheden for i de offentlige rum at købe sig et fornuftigt måltid. Hvordan kan man være imod at sikre det udbud, ikke at tvinge dem til det, men at sikre udbuddet?

Mig bekendt er det faktisk i hr. Henrik Vestergaards hjemkommune, Århus, at man er længst med at lave forsøg og etablere det her, og det hviler stort set i sig selv, så vidt jeg har forstået.

Jeg kan ikke se, hvorfor man kan være imod at give det frie valg, at sikre det. Det er jo lige præcis det, vi snakker om. Vi snakker ikke om tvang, vi snakker ikke om noget andet.

Formanden:

Så er det hr. Keld Albrechtsen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kan forsikre hr. Henrik Vestergaard, at jeg ikke vil støtte undervisningsministerens asociale udformning af det her. Hvorfor vil jeg ikke det? Det vil jeg ikke, fordi det præcis lader de børn i stikken, som har mest brug for at få et aktivt tilbud fra det offentlige, og hvis forældre måske ikke har så mange penge. Men det ved jeg godt er en tankegang, der er helt fremmed for Venstres frihandelsordfører.

Det med den sociale dimension er vist ikke noget, der indgår, men det er det hos os andre, samtidig med at vi selvfølgelig ikke vil tvinge nogen til noget. Man kan altså godt gå på to ben. Man kan godt både tage et socialt hensyn og sikre et frit valg, som også hr. Martin Lidegaard lige beskrev det.

Så vil jeg altså godt bede om svaret på det med giften. Jeg ved ikke, om hr. Vestergaard er opmærksom på, at giftresterne i frugt er steget eksplosivt i de senere år, det er Fødevarerdirektoratet, der selv oplyser det. Vi er jo enige om, at det er nødvendigt, at børnene får meget frugt, men det skal være frugt uden gift, og derfor skal den være økologisk. Hvad vil regeringen rent praktisk gøre for at sikre det? Der kommer intet svar.

Kl. 10.25

Formanden:

Så er det hr. Ole Vagn Christensen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg kan godt forstå, at jeg ikke fik noget svar på det spørgsmål om, hvor meget man i dag betaler for fedme problemerne i forhold til at begynde at foretage de nødvendige investeringer. Jeg har forstået på det hele, at det er skattestoppet.

Det, at man lader fedme problemerne accelerere, går faktisk ud over en række andre patienter i sygehusvæsenet. Det vil sige, at det ligesom accelererer, og sådan ville man vel ikke drive en

virksomhed, hvis man nu skulle tænke sig, at man havde ansvaret for at drive en virksomhed.

Derfor kan der være fornuft i – og det ved enhver virksomhedsleder – at foretage nogle investeringer for at kunne komme videre og for at få forhindret noget af det, som ellers kunne opstå.

Jeg mener, vi har et fælles problem med fedmen, og jeg mener, at det ikke kan være rigtigt, at det er andre patienter, der skal betale for, at man ikke tør gøre noget ved det ved at gøre en aktiv indsats.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jamen vi sætter jo netop ind; det er jo det, vi siger nu. Vi siger, at det er et af de bærende elementer i de visioner, vi har, at vi sætter ind, fordi fedmen op gennem 1990'erne er steget og steget og steget. Hvem var det nu i øvrigt lige, der sad i regering dengang? Så vi sætter ind, men det er da ikke uvæsentligt, på hvilken måde man forsøger at sætte ind.

Hvis folk ikke er bevidste om, at her er noget, der ikke er godt for dem, hvis de ikke er vidende om, hvordan de ændrer på det, så kan det da ikke være ligegyldigt, hvilke midler man tager i anvendelse.

Jeg er glad for, at vi er enige om målet. Det tror jeg også man er i hele den vestlige verden, men selv i USA, hvor man har madordning, selv i Sverige, hvor man har madordning, er det heller ikke lykkedes endnu. Vi vil gerne de madordninger. Det er det, vi lægger op til.

Så om betaling og det sociale: Altså fede bliver folk ikke, fordi de spiser for lidt. Det bliver de, fordi de spiser for meget og forkert, og det er altså ikke de forkerte varer i det her land, der er dyre. Det er altså de rigtige varer. Endnu et eksempel på, at vi virkelig har fået holdningsændring: Man skal spise nogle flere æbler, der koster 10 kr. pr. kg, 12 kr. hvis de er økologiske, i stedet for at man køber vingummi og chokolade, der koster 150 kr. pr. kg. Det her er en forfejlet disposition.

Jeg er enig – jeg kommer jo fra Århus – i, at dér er der fornuftig fokus på det. Desværre har den socialdemokratiske rådmand i det nye forslag nedlagt den kostpolitik, der lå ude på de århusianske daginstitutioner, men det viser så måske også, at der ikke er den helt store sammenhæng.

Om det internationale til hr. Martin Lidegaard, for selvfølgelig vender jeg tilbage til det, når jeg har lovet det: Både i den korte version og i den lange version er der jo masser af fokus på

især det europæiske samarbejde, europæisk samarbejde omkring fødevarerikkerhed, europæisk samarbejde omkring forskning.

Derudover er et af Venstres ønsker netop, at vi giver forbrugerne mulighed for at få fødevarer fra hele verden. Det er nogle ting, vi er nødt til at regulere i WTO, i de internationale organisationer, der er, hvor vi gør en indsats, og jo i høj grad også i EU.

Men det er jo fælles regler, der er udgangspunktet for, at det er trygge forbrugere, der kan vælge fra hele den her verden. Der er masser af internationalitet i det.

Formanden:

Hr. Martin Lidegaard for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg er meget glad for at høre, at hr. Henrik Vestergaard er enig med mig i, at da 80, 90 pct. af reglerne, som vi arbejder med i dansk fødevarerpolitik, bliver fastsat på europæisk plan, er det ikke helt ligegyldigt, hvordan man tilrettelægger vores tilskudsordninger og vores politik i forhold til EU. Det er jo en meget, meget væsentlig pointe.

Men vil hr. Henrik Vestergaard så ikke give mig ret i, at det da er påfaldende, at der i redegørelsen her står to linjer om, hvad den danske politik i forhold til EU skal være? Det kalder jeg ikke en omfattende redegørelse.

Kl. 10.30

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Desværre giver Venstres ordfører mest ikkesvar. Det var jo også tilfældet i forhold til det spørgsmål, jeg stillede.

Jeg vil godt tage fat i det med den kommunale madordning igen. Venstre slår jo meget på, at vi skal have frihed, at kommunerne skal have frihed til at indføre madordninger; det skal ikke være under tvang, og det skal gøres, sådan som den enkelte kommune nu vil.

Der er problemet jo, at når kommunerne ikke har midler til det, så har Venstre jo reelt tvunget dem til ikke at lave de her madordninger. Det nytter jo ikke noget at sige, at man skal have frihed til at vælge, når det ikke er muligt i forhold til de økonomiske midler, der er.

Beviset er jo, at der var mange, mange flere kommuner, der ønskede madordningen, end

der var penge til, dengang det var muligt at søge om det. Vi mener – og jeg vil godt høre, om ikke Venstre er enig – at man skal have frihed, men man skal have frihed i fællesskab.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Til hr. Kristen Touborg: Jo. Vi snakker om, at det er en fælles indsats. Staten leverer viden, staten leverer gode ideer, staten hjælper med at lave madordninger hos dem, der ønsker det. Vi giver ikke kun plads til madordninger hos dem, der vinder i en lodtrækning. Vi giver plads til madordninger hos dem, der ønsker det. Det synes jeg er ret væsentligt.

Med hensyn til det internationale er jeg nødt til at bede hr. Martin Lidegaard om at læse hele redegørelsen, hvis vi skal tage den her diskussion. Det er rigtigt, at på side 19 står der, at regeringen vil arbejde for en fortsat omstilling af EU's landbrugspolitik. På side 20 står der, at regeringen vil arbejde for yderligere mere effektivt at præge den globale fødevarerkontrolpolitik i internationale fora såsom EU, Codex, OIE og WTO. På side 27 står der, at det nye institut, altså Danmarks Fødevarer- og Veterinærforskning, vil søge at blive et referencelaboratorium for de internationale organisationer. Længere nede står der, at regeringen vil sikre, at den danske forskningsindsats understøtter det internationale samarbejde for bedre fødevarerikkerhed, herunder i lande med svagere kapacitet såsom udviklingslandene og EU-ansøgerlandene.

Det er jo spækket med internationalitet, og det er jo ikke noget, vi behøver at være uenige om. Jeg tror, at vi bredt i den her Folketingssal er fuldstændig enige om, at selvfølgelig skal vi tage det ind i det internationale samarbejde, det være sig EU, det være sig WTO, OIE osv.

Der har Danmark jo en væsentlig position på verdensmarkedet. Den har vi altid udnyttet, også under tidligere fødevarerministre. Lad os da fortsætte med det. Det synes jeg ikke er noget at diskutere eller skændes om her.

(Kort bemærkning).

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel):

Nu vil jeg ikke blande mig løbende i debatten, men jeg bliver nødt til at anholde hr. Keld Albrechtsens bemærkning om, at restindholdet af gift i vores fødevarer stiger og stiger, for det er decideret ukorrekt. Hvis diskussionen skal køre videre på det her niveau, mener jeg faktisk, vi

bliver nødt til at bede hr. Keld Albrechtsen om at bevise, at det er rigtigt.

Sagen er jo den, at vi for 98 pct.s vedkommende i de utrolig mange prøver, der bliver taget, ligger under den grænseværdi, der er fastsat. Hvis vi kigger generelt på den undersøgelse, der er lavet, så må vi konstatere, at reglerne overholdes, og at niveauet er lavt.

Hvis vi kigger på dansk frugt og danske grønsager, så er niveauet for restkoncentrationer af pesticider lavere end i noget andet land i Europa. Så jeg vil sige til hr. Keld Albrechtsen, at jeg tror, vi skal holde os til facts.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Spørgsmålet om, i hvilket omfang det ligger inden for godkendte værdier, er et kompliceret spørgsmål, og det har jeg ikke udtalt mig om. Men de godkendte værdier ligger alt for højt. De tal, jeg udtalte mig om, er på baggrund af en henvendelse, som jeg har modtaget fra Det Økologiske Råd, som har opgjort tallene, som Fødevarerdirektoratet har offentliggjort for 2002, som viser, at i forhold til år 2000 var fundprocenten for pesticider i dansk produceret frugt steget fra 16 pct. til 41 pct. – det er da muligt, det er forkert, men det er altså de oplysninger, jeg har fået tilsendt – i grønsager fra 4 pct. til 8 pct., og i kornprodukter fra 2 pct. til 46 pct. Det er altså beregninger, som Det Økologiske Råd har lavet på basis af det talmateriale, som Fødevarerdirektoratet har offentliggjort.

Det er, hvad jeg har henholdt mig til. Hvis der er fejl i de tal, beder jeg naturligvis om at få det oplyst og korrigeret, men ministeren bad om at få at vide, hvor jeg havde det fra, og det har jeg så oplyst nu.

Kl. 10.35

Formanden:

Så kan vi gå videre i ordførerrækken.

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg vil godt indlede med at rose den fødevarerpolitiske redegørelse »Tryghed og frihed«, for der er faktisk tale om en smuk tryksag. Der er også tale om en tryksag, som er pænt tilrettelagt, den indeholder også relevante emner på fødevarerområdet, som berører og vedrører os alle sammen, og den rummer mange pæne ord. Den er faktisk fyldt med pæne, pæne ord, men der er meget lidt handling på de 34 sider, der er tale om.

Jeg beklager sådan set, at ministeren har fraveget, kan man sige, den model, der har været i tidligere redegørelser, hvor man har sluttet med en handlingsplan, som efterfølgende også gør det muligt at vurdere, om man så har nået de mål, man har opstillet. Jeg ser det som en konsekvens af, at der faktisk ikke er opstillet nogen mål, og at der derfor heller ikke efterfølgende vil være noget at måle. Lad mig give et par eksempler på det. F.eks. står der på side 10:

»Antallet af danskere, der spiser sundt, skal øges markant, og sunde kostvaner skal være en naturlig del af hverdagen. Problemerne skal forebygges med information, rådgivning og mærkning af fødevarerne, så befolkningen kan sammensætte en sund kost på et kvalificeret grundlag.«

Det synspunkt er der i sagens natur ingen, der kan være imod, jeg er helt sikker på, at vi deler den opfattelse her i Folketinget. Og så spørger man jo sig selv: Jamen hvad er det så, det nærmere går ud på? Hvordan skal de her smukke ord omsættes i handling? Hvad er det egentlig, ministeren vil gøre for at opnå de her ting?

Ministeren skriver et andet sted, at regeringen opfatter det som en central opgave at udvikle kommunikationsværktøjer. Udmærket, ja, men hvordan? Hvad går det ud på? Hvad er det, ministeren vil?

Som det allerede har været fremhævet i debatten, som blev indledt på baggrund af Venstres ordførers ordførertale, er det meget vigtigt at se på situationen omkring børn og unge, som får alt for meget fedt og sukker. Det er tydeligt, at flere danske børn bliver overvægtige; der er undersøgelser, der taler om op til 30 pct. Det fremgår også af redegørelsen, at der bliver dyrket for lidt motion, spist for usundt, og at der i det hele taget er tale om en livsstil, der kan føre til mere sygdom og dårligere livskvalitet. Det er ikke så tydeligt i redegørelsen, at der faktisk her er tale om en social slagside.

Regeringen har iværksat – og det omtalte Venstres ordfører også – projektet »Alt om kost«, rejsehold, hotlinje, hjemmeside, og man vil også lave nogle informationspakker. Igen synes Socialdemokratiet, det er udmærket, at der er de aktiviteter, det er bare ikke nok. Det ville have været rart, hvis der også her havde været en underretning af, at der nu var ekstra midler på forskningssiden til at sætte ind over for de her problemer, som ministeren omtaler. Der er også for forskningens vedkommende massevis af

pæne ord, og vi ved fra finansloven, at det overhovedet ikke er fulgt op med bevillinger.

Derfor synes vi, at regeringen igen skulle overveje – hvilket andre ordførere også har været inde på – om man alligevel ikke kunne se, at det ville gavne sundheden og de unges kostvaner, hvis man gennemførte ordningen med at kunne støtte lokale initiativer på skoler og daginstitutioner til at oprette madordninger.

Jeg må sige, at det var en slem omgang vrøvl at høre på Venstres ordfører, der mente, at der var nogen herinde, der gik ind for, at alle børn skulle have den samme mad på samme tidspunkt. Det kan jo kun bero på, at hr. Henrik Vestergaard ikke aner, hvordan den danske folkeskole fungerer. Det er en lokal skole, og det er ikke noget, der fastlægges herindefra, der er heller ikke nogen af os, der har drømt om, at det skulle fastlægges herindefra.

Kl. 10.40

Det, der er tale om, er jo, at vi i Danmark har haft en tradition for, at man skulle medbringe madpakker, og det vil sige, at danske skoler overhovedet ikke er indrettet på at give børnene et lødigt tilbud om mad. Det er der, problemet ligger, og derfor har de ordførere, der har talt om sammenhængen med kommunernes økonomi, jo fuldstændig ret.

Det ville have været spændende her i redegørelsen at have læst regeringens overvejelse over, hvilken rolle reklame spiller på hele det her område. Det er jo tydeligt, at reklame spiller en meget stor rolle for unges kostvaner. Den er i meget høj grad med til at lokke børn og unge til at drikke diverse smarte, men meget fede og sukkerfyldte læskedrikke. Det ville jo have været en spændende debat at tage fat på.

I stedet taler regeringen i redegørelsen om, at vi skal kunne få »de rigtige informationer, når vi køber ind.« Ja, hvem kan være imod, at vi skal have de rigtige informationer, når vi køber ind? Men hvad taler vi om? Vi taler om familier, der står i sidste øjeblik og skal have handlet i et supermarked. Og hvad er det så, regeringen egentlig mener? Hvordan er det, vi skal hjælpe dem til at klare de opgaver, de står over for?

Redegørelsen rummer også nogle pæne bemærkninger om økologien. Dem er vi enige i. Vi er ligesom regeringen bekymrede over den nedgang, der har været, selv om vi har glædet os over nogle af de sidste rapporter om, at det er begyndt at gå den anden vej. Her kan ministeren i alt, hvad hun foretager sig på dette område, regne med Socialdemokratiets støtte. Også –

hvis jeg må tillade mig en enkelt bemærkning i forhold til et forslag, der kommer til behandling senere i dag – når det drejer sig om, at økologerne får deres andel af de midler, der er til rådighed i fondene, hvilket de ikke gør i dag.

Hr. Martin Lidegaard har allerede været lidt inde på de meget sparsomme bemærkninger, der er om EU's landbrugsreform. Regeringen er tydeligvis mere tilfreds med det, der foregår, end Socialdemokratiet er. Vi går ind for at fjerne støtten til landbruget, så forbrugerne kan få et større udbud af varer og billigere priser, og vi ser også en international sammenhæng i det. Det er også grunden til, at vi var uenige med regeringen i den sidste konkrete sag, der har været i Europaudvalget omkring de spanske nødder, hvor vi endnu en gang konstaterede, at vi havde en regering, som meget gerne ville have nogle ændringer, men som, når det kom til stykket, ikke var villig til at gøre noget for det.

Skal vi være lidt ubeskedne, så er det rart at se, hvordan regeringen har taget den smileyordning til sig, som i sin tid blev gennemført af den socialdemokratisk-radikale regering. Derfor er vi enige i ordningens virkning, og at det gavner forbrugerne, når alle virksomheders smileyresultater på nytår bliver lagt ud på internettet. Det var også meningen med ordningen, og det er dejligt, at det sker. Derfor må virksomhederne selvfølgelig deltage aktivt i en sådan offentliggørelse, så forbrugerne kan se, hvem der kan finde ud af at overholde reglerne, og hvem der ikke kan.

Vi er mere bekymrede, end regeringen er det, over kontrollen. Vi tror ikke, at smileyordningen kan fungere fornuftigt, hvis ikke der er en løbende kontrol, hvis ikke fødevareregionerne har kapacitet til at komme ud og se, om smileyordningen er blevet hængt op, om den er gemt i et baglokale, eller kapacitet til at sørge for at følge op på de dårlige forhold, der er set. Og vi synes, at regeringen ikke har sikret tilstrækkelige midler til fødevarerkontrollen.

Vi har undret os over, at regeringen ikke har nævnt noget om problemerne med koncentrationerne både i produktionsleddet og i detailhandelen. Vi synes, det er meget høj grad begrænser det udbud af fødevarer, som forbrugerne har til rådighed, lige så vel som vi synes, at det gør det unødigt svært for mindre virksomheder at komme ind på markedet. Vi tror, vi er nødt til at tage fat på de problemer. De løser ikke sig selv.

Der er jo – som jeg indledningsvis har nævnt – et meget sympatisk indhold i den flot trykte

redegørelse, men politik er mere. Politik er evnen til at handle, og det er der ikke noget af i »Tryghed og frihed«, den fødevarerpolitiske redegørelse for 2003.

Kl. 10.45

Formanden:

Så er der tre, der har bedt om korte bemærkninger, først hr. Jens Kirk, dernæst hr. Henrik Vestergaard og hr. Thor Gunnar Kofoed.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Tak til fru Ritt Bjerregaard. For lidt handling, det er vi ikke enige i. At flere skal spise sundt, det er vi enige i.

Og så vil jeg godt lige repetere for ordføreren fra Socialdemokratiet, hvad der i grunden står i redegørelsen på ernæringsområdet – og jeg mener ikke, det var her, vi skulle tage en debat om en landbrugsreform; det skal vi nok få lejlighed til: en effektiv indsats på ernæringsområdet for at øge sundhed og livskvalitet gennem information om sunde kost- og motionsvaner; fokus på børn og unge i familierne, i daginstitutioner, i skole og andre institutioner; opprioritering af de ældres og syges mad, og det skal skræddersys til den enkeltes behov.

Så er det, vi siger, at vi har skattestop, og vi har skattelettelser. Folk får flere penge i hænderne af den grund, og endelig får skolebestyrelserne efterhånden lov til at lave nogle ordninger, som de ønsker, på den enkelte skole. Det er den mulighed, hvor vi siger, at de kan vælge, hvordan de vil bruge de penge til madordning for deres børn og så sørge for at kunne gennemføre, at det, de spiser i skolen, spiser de måske så også derhjemme bagefter.

Det er jo ikke nok, at børnene bare kommer hjem og fortæller, at nu har vi gjort sådan i skolen, og så fortsætter vi med den fede sovs derhjemme.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg vil godt takke fru Ritt Bjerregaard for at tale ind i samarbejdet. Den opbakning, der gives til »Alt om kost«-projektet, er vi jo netop enige i, og jeg opfatter det egentlig også som opbakning til, at det, der er vigtigt nu, er, at vi fokuserer på ernæring mere end på smagskvalitet osv. Jeg synes ikke, de to ting kan holdes op mod hinanden i vigtighed.

Jeg vil også glæde mig over, at man taler ind i samarbejdet netop omkring smileyen. Det er jo spændende at se, hvordan ringene nogle gange sluttes, at den idé, som fru Mariann Fischer Boel leverede i sin tid under en debat – om et fødevarer»kørekort« i øvrigt – her i salen omkring det at præsentere kontrolresultater på restaurationer, gennemført under Socialdemokratiet, nu også er den idé, der ligger bag at gennemføre sidste skridt, nemlig med offentliggørelse af resultater. Også der er vi enige.

Jeg er nødt til at sige, når man snakker om min viden om folkeskoler og børn, at jeg kommer der flere gange om ugen, har i øvrigt også smurt madpakken til mine børn. Men mit spørgsmål er i forbindelse med den information, som vi nu også lægger op til: Er vi enige om, at informationsbehovet for de børn, der ikke har vægtproblemer, de børn, der får en madpakke med, som får sund ernæring hele dagen, er anderledes end for det barn, der er overvægtigt, der får penge med bare til selv at finde ud af, hvad det vil? Og er vi derfor enige om, at vi selvfølgelig skal målrette informationsindsatsen og ikke bare lave propaganda og standardløsninger?

(Kort bemærkning).

Thor Gunnar Kofoed (V):

Jeg er også glad for, at fru Ritt Bjerregaard sådan set er enig i de store og de fremadrettede træk i redegørelsen.

Der er én ting, der får mig herop, og det er, at fru Ritt Bjerregaard sagde, at der var tale om en social slagside, når vi taler om fedme. Jeg har ikke forstået det sådan, at rige børn ikke er fede, og at det kun er fattige børn, der er fede. Tværtimod tror jeg, det er et generelt problem, at det er en holdning hos de forældre til børnene, at der ikke fokuseres på, hvad det er, børnene får mulighed for.

Hvad hjælper det at give en kommunal madordning, så børnene får rigtig mad på skolerne, hvis forældrene stadig giver 20 kr., som de kan købe slik for? Det er jo holdningen, vi skal bearbejde. Det er den holdning hos forældrene, vi skal have fat i, sådan at alle er enige om, at børnene altså har den rigtige mad. Er fru Ritt Bjerregaard ikke enig i den linje?

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg må sige til alle tre ordførere, der har været oppe: Socialdemokratiet deler alle de positive bemærkninger, der står i rapporten.

Det, vi efterlyser, er handling. Det, vi efterlyser, er, at det er andet end smukke ord. Vi ser gerne en ernæringspolitik. Vi ser gerne en oprioritering af ernæringen. Vi mener, der skal noget mere til, for at det bliver til noget. Og en af de beskedne ting, man kunne gøre, for at det blev til noget, var at give skolebestyrelserne, skolerne en mulighed for at have nogle midler til rådighed, sådan at de rent faktisk kunne foretage de omdannelser, der er nødvendige, for at de kan give børnene et ordentligt måltid mad.

Kl. 10.50

Vi gør det, fordi vi synes, det er nødvendigt, at børnene får en viden om mad. De får at vide, hvad maden indeholder, hvor stor en rolle det spiller for dem, og vi må sige, at der i et moderne samfund er alt for mange familier, der ikke påtager sig den opgave.

Vi ser ingen modsætning mellem ernæring og smagskvalitet. Vi mener, at smagskvalitet er vigtig, og jeg deler ikke hr. Henrik Vestergaards opfattelse af, at fordi man synes, det er vigtigt med en god ernæring, så er det ligegyldigt, hvordan maden smager.

Selvfolgelig er informationsbehovet forskelligt. Det er forskelligt fra by til land, det er forskelligt fra klasse til klasse, det er forskelligt fra elev til elev. Det, vi efterlyser, er, at det offentlige går i spidsen og løser et af de nye store problemer, der er opstået i det danske samfund, nemlig at mange børn spiser forkert og derfor har brug for at få den vejledning, som de kan få igennem skolerne.

Og det er klart, at der i det også ligger et socialt problem, fordi forældre, sådan som det blev fremhævet før, har en tilbøjelighed til at klare det på nemmest mulige måde, det gør man selvfølgelig, når man er udmattet efter en lang arbejdsdag, og begge forældre skal klare madpakken dagen efter.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jamen jeg er da glad for, at vi taler os tættere og tættere på hinanden, sådan opfatter jeg det faktisk.

Jeg skal egentlig spørge, om fru Ritt Bjerregaard er vidende om, at man i Sverige, hvor man jo har madordninger på alle skoler, ikke

har knækket fedmekurven. I USA har man madordninger på langt de fleste skoler. Det er vist der, vi vender os hen, når vi snakker om, hvor den første fedmebølge kom. Det er altså et generelt problem i hele den vestlige verden. Man kan ikke ændre det her uden holdninger. Jeg skal bare høre, om man er bekendt med det, der foregår i Sverige.

Når vi så snakker om smag, som jo også er meget vigtigt, så siger vi, at det kan vi godt overlade til forbrugerne. Der er forskellig smag, der er også forskellig interesse for fødevarer. Fru Ritt Bjerregaard og jeg er jo selv riddere af den samme gastronomiske orden, fordi vi sådan netop er meget, meget, meget optaget af smagskvaliteten.

Det, jeg spurgte om og sådan set konstaterede, var, om man var enig i, at det var vigtigere i den prioritering, som vi også godt tør lave af midlerne i det har samfund, at man fokuserer på ernæring frem for, at man fokuserer på smagskvalitet, når vi taler om, hvad staten skal tage sig af.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Det er jo rart at høre, at de uenigheder, der måske er partierne imellem, efterhånden kan stå på en halv side, på nogle få linjer. Men et af de steder, hvor der i hvert fald er afgørende uenighed, er jo om, hvordan det her skal sættes i gang, hvor vi mener information om muligheder, hvorimod den socialdemokratiske ordfører mener, at der skal stilles midler til rådighed fra statens side.

Derfor spørger jeg fru Ritt Bjerregaard: Er det 500 mio. kr., eller er det 1 mia. kr., der skal stilles til rådighed, sådan at man kan få de skolemadsordninger generelt hele vejen rundt? Er det den løsning? Er det det, man kalder handling i Socialdemokratiet?

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg vil godt gentage det igen: Vi er enige i de smukke ord. Der er såmænd ikke nogen grund til at lave det til noget større problem, det tror jeg hele Folketinget er, det tror jeg hele den danske befolkning er. Det er ikke det, man har politikere til, bare at have smukke ord. Man har et Folketing og politikere til at lave nogle konkrete handlinger, som sætter handling bag ved de smukke ord. Det er det, vi efterlyser.

Vi efterlyser ikke flere smukke ord. Jeg er sikker på, at vi kan få flere redegørelser med flere smukke ord, og dem vil vi såmænd også være enige i. Vi vil have noget mere handling, vi vil have, at nogle af de problemer, som vi er enige om, bliver taget alvorligt, og at der kommer noget ud af det.

Jeg vil gerne sige til hr. Henrik Vestergaard, at det, der jo er fordelene ved offentlige madordninger med den måde, man nu kan udforme det på i et lokalt skolevæsen, er, at man der har et sted, hvor børnene er samlede, og hvor man har en mulighed for at demonstrere, hvad det er, man kan få at spise, hvad det betyder for, hvordan man har det, og hvilket indhold maden har. Og det vil ske på vidt forskellig vis rundt omkring i den decentrale danske folkeskole, men det kan komme til at ske, og det er det, der er afgørende.

Og det er derfor – og det er svaret til hr. Jens Kirk – at vi afsatte en pulje, og vi har foreslået, og det tror jeg også vi har gjort på dette års finanslov, at der bliver afsat 50 mio. kr. om året.

Det løser da ikke problemerne, det ved vi da godt. Men det er en hjælp til de kommuner, der er nødt til at få ændret nogle af de faciliteter, der skal være til rådighed, for at man kan gøre det. Men de skal selvfølgelig leve op til de hygiejnekrav, som jo er en anden del af fødevarerreguleringen. Det kan de ikke bare klare selv, og derfor er det nødvendigt at have nogle midler, der kan hjælpe en sådan udvikling videre.

(Kort bemærkning).

Thor Gunnar Kofoed (V):

Nu er det jo så populært at sige, at alle landbrugsstøtteordninger skal fjernes. Det er der nogle partier, der slår sig utrolig hårdt op på. Vi har lige været igennem en reform, hvor man flytter tilskud væk fra produktionen og over i det, der på internationalt sprog hedder den grønne boks. Det vil sige, at man giver tilskud for at sikre landmanden en økonomi, så han ikke dør. Samtidig giver man også mulighed for at stille krav til miljø og til andre grønne tanker i produktionen. Er det disse tilskudsordninger, fru Ritt Bjerregaard også ønsker at fjerne?

Vi skal også tænke på, at hvis vi skal fjerne alle de her tilskudsordninger, så får vi jo større produktionsenheder, større virksomheder osv. Det er jo den vej, det går, når man fjerner tilskudsordningerne. Hvis vi så tænker på den linje, fru Ritt Bjerregaard har lagt op til, at man vil have flere regler, fødevarer»kørekort« osv., at det skal være besværligere at starte virksomheder

osv., så er det da ikke den måde, vi får den mangfoldighed på, vi ønsker. Er det ikke den forkerte vej, fru Ritt Bjerregaard hele tiden arbejder i den praktiske politik?

Formanden:

Så er det hr. Henrik Vestergaard for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg er jo atter enig med fru Ritt Bjerregaard i, at vi ikke kun har politikere til at have holdninger; der skal også nogle handlinger til. Det er derfor, man har et »Alt om kost«-projekt, det er derfor, vi hjælper med at få madordninger op at stå; det er derfor, undervisningsministeren nu giver mulighed for, at alle kan få de madordninger, de har lyst til. Det er derfor, vi informerer mere og mere om problemet, giver direkte information, hvor behovet er. Det er derfor, vi ikke trækker lod om, hvem der må få lov til at få madordninger, men stiller det til rådighed for alle, og brochurerne og alt materialet sprøjter jo ud af Fødevareministeriet i øjeblikket.

Der er ingen regering før denne her, der har sat mere fokus på folks samlede sundhed ved at fokusere på ernæring, ved nu at fokusere på motion, ved at fokusere på børns alkohol- og tobaksvaner. Men ligesom holdningen nogle gange skal afføde nogle handlinger, er vi så ikke enige om – og det er sådan set mit eneste spørgsmål – at de handlinger, der bliver sat i gang, ikke virker et pip, hvis holdningen hos forbrugeren ikke selv er ændret til, at jeg skal sørge for, at det indtag, jeg har, er sundt og fornuftigt? Kan alle vores handlinger lykkes, hvis vi ikke har fået ændret holdningen?

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Til hr. Thor Gunnar Kofoed: Ja, vi mener, at landbrugsstøtteordningerne skal fjernes. Vi mener, det er uholdbart, at de udgør 50 pct. af EU's budget. Og vi mener, at det er hæmmende for en fornuftig udvikling i landbruget i det hele taget.

Og nej, vi mener ikke, at »kørekortet« er uønsket bureaukratisk. Vi mener tværtimod, at det er med til at give små producenter en sikkerhed; det er til at finde ud af, hvad reglerne er. Man får oven i købet besked om det, og man havner ikke i en situation, hvor man bagefter ikke har opfyldt de regler, man skulle.

Kl. 11.00

Vi har i Socialdemokratiet sammen med andre partier her i Folketinget gennemført, at strukturstøtteordningen igen bliver indført, sådan at der bliver den hjælp, der er nødvendig til de mindre virksomheder. Og nej, må jeg sige til hr. Henrik Vestergaard, vi mener ikke, at der skal trækkes lod. Ordningen blev ændret, som hr. Henrik Vestergaard udmærket ved, for det fortalte jeg ham også sidste gang, vi debatterede det her emne, så der er ikke nogen grund til at gå videre med de misforståelser.

Og så synes jeg, at hr. Henrik Vestergaard skulle læse den fødevarepolitiske redegørelse, som SR-regeringen afgav. Deri vil han kunne læse meget om ernæring, og han vil kunne læse meget om motion. Så det holder ikke, at det skulle være noget nyt, der nu var opfundet.

Til det om holdninger: Det er jo nu engang sådan, at det er meget nemmere at få børn til at forstå, hvad det er, man taler om, når man kan vise det i praksis. Og et rigtigt måltid mad, hvor man får at vide, hvad det er, man spiser, og hvordan det virker, og hvor børnene selv kan opleve det, er nu engang langt mere effektivt end alt muligt informationsmateriale.

(Kort bemærkning).

Thor Gunnar Kofoed (V):

Nu er det sådan, at tilskudsordningerne for 50 pct.s vedkommende ligger i den grønne boks. Det er en aftale på verdensplan, at de skal ligge i den grønne boks, hvor man har mulighed for at opstille de der miljøregler. Er det stadig den del, fru Ritt Bjerregaard vil skære væk?

Herved fjerner man også tilskuddet til den økologiske produktion, for den økologiske landmand får jo også et meget stort landbrugstilskud for i det hele taget at kunne opfylde de politiske krav, som fru Ritt Bjerregaard opstiller. Det er det samme med de miljøregler, vi stiller op, som er begrænsende for produktionen, men som er en nødvendighed for at kunne matche den ustøttede industrielle produktion, der foregår andre steder i verden.

Derfor må der være en sammenhæng mellem de ting og de fødevarer, som forbrugeren køber, hvis vi skal have en produktion. Er det de der grønne boks-regler, fru Ritt Bjerregaard vil skære ned på, så vi ikke har mulighed for at sikre den produktion?

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Nu venter jeg selvfølgelig spændt på svaret til hr. Thor Gunnar Kofoed fra fru Ritt Bjerregaard.

Jeg vil gerne spørge fru Ritt Bjerregaard: Tror man i Socialdemokratiet, at man får støtten fjernet til landbruget i Europa ved f.eks., som man gjorde i den forrige regerings sidste fødevareministers tid, at sige ja til nogle støtteordninger i et enkelt nationalt land og så lige pludselig vende 180 grader og begynde at sige nej til nogle ting, som man i grunden er enig i?

Selvfølgelig skal de fjernes, men de burde fjernes i samhörighed ministrene imellem gennem en aftale og ikke ved, at man pludselig vender om. Tror fru Ritt Bjerregaard, at det er på den måde, man får støtten væk i Europa?

Endelig vil jeg gerne sige her til slut, at det vil blive en lodtrækning, hvis der kun skal 50 mio. kr. ud. Eller også bliver det et først til mølleprincip. Det er for mig det samme, hvis man skal have de skolemadsordninger. Det er ikke nok at stille varer til rådighed for nogle få. Det må være alle, der har de samme muligheder. Dem har Venstre givet ved at sige, at vi giver dem muligheden.

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Lige vedrørende skolemadsordningen: Der var lagt op til en vurdering af de konkrete udspil, sådan at det netop også var muligt at se nogle meget forskellige ordninger praktiseret, og ikke en lodtrækningsordning.

Så er der spørgsmålet om landbrugsstøtte. Jeg vil gerne sige til hr. Thor Gunnar Kofoed, at ja, vi mener, at landbrugsstøtteordningerne skal afskaffes. Jeg er enig med hr. Thor Gunnar Kofoed i, at man kan tage nogle skridt, hvor man fjerner noget af den automatik, der har været, og lægger det over til nogle ordninger, som vi synes er mere sympatiske, og som vi synes kan bruges mere strukturelt, men det ændrer ikke noget ved, at de bør væk. Det bør de af mange forskellige grunde, som jeg ikke kan komme ind på under denne debat.

Kl. 11.05

Så vil jeg gerne sige til hr. Jens Kirk om statsstøtteordningerne, som hr. Jens Kirk hentyder til: Det, vi efterlyser, og det, vi synes, at Danmark kan, er, at vi kan godt give nogle eksempler på, at der skal noget handling til. Det har vi sammen med andre partier her i Folketinget demonstreret i forbindelse med sukkerordningen,

og det har vi sidst demonstreret i forbindelse med nøddeordningen. Vi ser ikke noget til hinder for, at Danmark går i spidsen. I det hele taget ser vi ikke noget til hinder for, at denne regering handler noget mere og snakker noget mindre.

Formanden:

Så kan vi gå videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er hr. Christian H. Hansen.

Christian H. Hansen (DF):

Jeg vil starte med at sige, at redegørelsen jo er blevet nævnt som værende pæn og tynd osv. – jeg kommer ind på nogle sideantal, når jeg går videre – men jeg har også været inde at læse baggrundsrapporten, som er på 89½ side. Jeg håber ikke, at det gør noget, at jeg har gjort det.

Indledningsvis vil jeg sige, at det er meget godt med sådan en redegørelse, også fordi vi så får en fødevarerpolitisk debat om, hvad der foregår på området, hvad initiativerne er fra regeringens side, og hvordan det ser ud med fremtiden. Det handler om fødevarerkontrol og om nogle af de elementer, der allerede har været nævnt. Det er alle sammen for os vigtige elementer.

Man kan så sige, at efter redegørelsen er kommet, har det, der nok har været mest fokus på i pressen, været det om fedme. Det er selvfølgelig også godt, at der har været den fokus, men der er mange andre elementer, som jeg også mener at man måske burde have fokuseret lidt mere på.

Hvis vi skal holde os til det med ernæringsindsatsen, kunne jeg godt være fristet til at stille et par spørgsmål til regeringen. Om den svarer på dem i dag eller den skal have dem som spørgsmål til skriftlig besvarelse, må vi jo så se.

Det er i redegørelsen er anført, at ernæringspolitikens mål er, at antallet af danskere, som spiser i overensstemmelse med anbefalingerne, skal øges markant, også ud fra det sundhedspolitiske mål, som regeringen kom med i sit sundhedsprogram, »Sund hele livet«, i 2002. Her lå der nogle helt klare, centrale mål, nemlig at indtaget af fedt og sukker skulle reduceres med 10 pct., samt et ønske om øget forbrug af frugt og grønsager.

Jeg tror egentlig, det er svært at finde nogen, og det er vel også det, der er fremgået af debatten, som er modstander er de intentioner. Det er noget, vi alle sammen kan gå ind for, også de tiltag, der har været i forbindelse med kampagnen »6 om dagen«. Det er jo glimrende ting.

Det, vi ligesom mangler, og det er spørgsmålet, er: Hvor i redegørelsen ligger der nogle konkrete tiltag over for den massive markedsføring af usunde produkter? Det kunne være interessant at høre, hvad regeringens holdning egentlig er til en prisdifferentiering på sund og usund mad, også fordi jeg mener, at det hænger meget sammen med det, som er aktuelt: Hvad er det, forbrugerne går efter? Er det egentlig fødevarernes kvalitet, eller er det priserne på fødevarerne?

Hvis vi spørger forbrugeren, vil forbrugeren altid sige: Jeg går meget op i fødevarerkvaliteten, jeg går meget op i, at fødevarersikkerheden er optimal, og jeg kæder det utrolig gerne sammen med dyrevelfærd. Alt sammen gode intentioner for den enkelte forbruger, men når vi kommer til ledelsen, er det, som om det er prisskiltet, der så bliver den afgørende faktor.

Det hænger jo ikke sammen. Hvis prisen ved kasseapparatet skal være lav, kan vi altså ikke få den samme kvalitet. Det er vi også nødt til som forbrugere at sige til os selv, og det mener jeg også er noget, der skal indgå i debatten. Det er nødvendigt, at man skaber en dialog om, at pris og kvalitet hænger sammen.

Det er også under de præmisser, økologien kommer ind. Vi må konstatere, at de økologiske varer har været lidt af en succeshistorie i Danmark. I redegørelsen peges der også på, at salgskurverne har haft en opadgående retning, men også at der i den senere tid har været en vis stagnation i økologien. Redegørelsen peger på, at økologiens markedsandel nu er på mere end 5 pct. her i landet. Det synes jeg er et positivt signal.

Kl. 11.10

Samtidig tror jeg også, at vi fra politisk side skal blive ved med at understøtte denne fremgang. Vi skal ikke bare læne os tilbage i stolen og sige: Nu fremgår det af redegørelsen, at det går godt, og så behøver vi ikke at gøre mere. Vi kan jo læse i redegørelsen – jeg må hellere sige baggrundsrapporten – at Danmark af en række forskere fra University of Wales er blevet udnævnt til europamester i økologi.

Vi skal faktisk være stolte af den fremgang, vi ser herhjemme, men jeg bliver nok nødt til at sige til ministeren, at så er det ikke nok, at vi kun skriver det. Må jeg ikke blot nævne Økologiens Hus, som jo bliver ramt i finansloven. Det er bl.a. et af de steder, hvor man skal være med til at lave oplysninger og stærkere markedsorienteringer.

Med hensyn til fødevarerkontrollen læser jeg redegørelsen således, at regeringen lægger op til, at kontrollen skal bruges som sparringspartner for virksomheder og offentlige institutioner. Hvis det er rigtigt forstået, så tror jeg da på, at regeringen har gode intentioner med det. Men hvad ville der egentlig ske, hvis forbrugerne opfatter kontrollen som virksomhedernes allierede? Ville det så ikke medføre, at vi som forbrugere på et eller andet tidspunkt taber tilliden til kontrolsystemet? Jeg er bange for det.

Her vil jeg gerne stille ministeren et spørgsmål: Hvordan forestiller ministeren sig, at kontrollen skal kontrollere og sanktionere i sager, hvor kontrollen selv forinden har rådgivet?

Jeg vil også gerne knytte et par bemærkninger til egenkontrollen. Egenkontrollen er også beskrevet i redegørelsen, og der står direkte – det er i baggrundsnotatet, jeg har læst det – at egenkontrollen er væsentlig for fødevarersikkerheden. Jo, det kan man da sige. Sikkerheden er da vigtig, men også egenkontrollen skal efter min opfattelse dække hele området, og det gælder både mærkning, vildledning og dokumentation for uskadelighed osv.

Jeg synes godt, at der i redegørelsen kunne have været lidt mere om vildledning af forbrugere. Det har været et aktuelt emne også her på det sidste. Jeg ved godt, at der sikkert er mange ønsker – det har vi jo også hørt allerede nu her i den debat, der indtil nu har været – om, hvad der skulle være indgået i redegørelsen. Men for mig ser det nærmest ud, som om regeringen nærmest fuldstændig har glemt ordet vildledning. Her tænker jeg altså ikke på vildledning af vælgerne, men på vildledning af forbrugerne. Det synes jeg er væsentligt lige at knytte til de bemærkninger, som jeg kommer med her i dag.

I øvrigt er jeg også nødt til at sige, at når vi nu taler om fødevarerkontrol, så tror jeg, det er et vigtigt element, at der nu bliver indført et fødevarer»kørekort«. Det har vi i Dansk Folkeparti talt for siden 1998. Så kunne jeg forstå lige før, at det blev nævnt, at det nok var noget bureaukratisk bøvl. Så kan jeg undre mig over, at det nu er blevet skrevet ind i regeringens egen politik, men man skriver måske noget, som man i forvejen synes er noget bøvl. Det kan jeg da ikke lige forstå. Bortset fra det vil jeg sige, at vi i Dansk Folkeparti ser positivt på, at der nu kommer noget på det område.

På forskningsområdet skriver man også i redegørelsen om nogle intentioner, som jeg er helt enig i. Problemet er bare, at hvis man går ind og

læser finansloven, kan jeg ikke se, hvordan det kommer til at hænge sammen. Men det er jo lidt regeringens problem, at den laver en redegørelse, men glemmer at få den skrevet ind i finansloven. Det er ikke noget, som vi kan gøre så meget ved her i dag. Vi skal heller ikke diskutere finansloven i dag, men man kan jo godt nævne det.

Sluttelig vil jeg sige, at der i baggrundsrapporten faktisk også er et godt initiativ på vej, nemlig fødevareministerens initiativpris. Den kan man læse om i baggrundsrapporten på side 86 og 87, hvor der lægges op til, at der gives en sådan initiativpris til en virksomhed eller institution, der har gjort en særlig indsats for deres produkter eller produktudvikling med formål som fødevarerikthed, ernæring, miljø og dyrevelfærd. Det er en tanke, jeg godt kan lide, og den vil jeg gerne have lov til at prise lidt her i dag.

Tiden – kan jeg se – taler ikke for, at vi kan nå hele vejen rundt. Jeg tror, at jeg har været lidt inde på nogle områder, som andre ikke har været inde på endnu. Nu går vi videre i ordfører-rækken, og hvis de så kommer ind på nogle andre områder, når vi at komme hele baggrundsrapporten igennem i dag.

Kl. 11.15

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg er nødt til at starte med at rose Dansk Folkepartis ordfører. Det var jo en væsentlig mere nuanceret forholden sig til netop præsentationen af rapporten med fokusområder, men også til selve redegørelsen, som er lagt frem. Hr. Christian H. Hansen sagde selv, det måske var refereret, han havde læst rapporten, det skal jeg ikke blande mig i.

Så vil jeg godt lige sige om fødevarer»køre-kort«, som vi ikke har været fortalere for til at starte med, og det skal bestemt ingen hemmelighed være, at det jo ikke er sanktionsdelen, vi nødvendigvis vender os imod, at folk, der ikke opfører sig ordentligt, ikke må få sanktioner, men det er klart, at hvis det får sådan en retning med en masse bureaukrati, med en masse bøvl, der forhindrer, at der kommer nye, så er vi meget bekymrede for det, og det vil vi selvfølgelig kigge videre på.

Jeg kunne forstå på Socialdemokratiets ordfører, at al landbrugsstøtte skulle væk, også den, der måske bliver »directed« til natur og miljø osv. Vi giver jo også en masse støtte til økologi,

det kan vel så også siges at være markedsforvridende.

Men hr. Christian H. Hansen er vel ikke enig i, at alt, hvad der er af arealstøtteomlægning, alt, hvad der er af innovationsmidler, alt, hvad der er af mærknings- og eksportfremstød på økologi, skal fjernes, hvis støtte er så skidt?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Hr. Christian H. Hansen fik jo her en udtalelse fra Venstres ordfører om, at det jo nærmest ser ud, som om det hele er konsensus. Sådan hørte jeg nu ikke hr. Christian H. Hansens tale.

Jeg hørte den sådan, at der var tale om noget sundt og noget usundt, og at det havde nogle konsekvenser. Derfor vil jeg godt stille hr. Christian H. Hansen det enkle spørgsmål: Det her fedmeproblem, som jo netop drejer sig om det sunde og det usunde, koster noget. De stigende udgifter her koster. Er disse penge ikke skattefinansieret? Når vi har et skattestop, er jeg klar over, at så er det nogle andre i sundhedssektoren, det går ud over, men er de stigende udgifter ikke skattefinansieret?

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil egentlig gerne kvittere for Dansk Folkepartis ordførertale. Jeg syntes, at der var en række områder, hvor Dansk Folkeparti i alt fald stillede spørgsmål om en række problemstillinger. Jeg har nok heller ikke ligesom Venstres ordfører den mening, at talen gav udtryk for, at Dansk Folkeparti nødvendigvis vil holde hånden under regeringens fødevarerpolitik i fremtiden.

Modsat synes jeg måske nok, hr. Christian H. Hansen havde nogle ret bløde formuleringer på en række områder. Dem kunne jeg da godt tænke mig at høre om der er lidt mere bund i end kun til at stille spørgsmålene.

Et enkelt område, jeg godt vil tage eksakt fat på, er det, hr. Christian H. Hansen siger om, at regeringen mangler det om markedsføring af usunde produkter. Så vil jeg godt høre Dansk Folkeparti, hvad det eksakt er, man har tænkt, at man skal gøre på det område.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg tror måske heller ikke, hr. Henrik Vestergaard helt har lyttet, men jeg har en ekstra kopi, for der var faktisk nogle ting, vi ikke var helt

enige i. Den kopi får hr. Henrik Vestergaard, så kan han tage den med op på kontoret.

Omkring fødevarer»kørekort« konstaterede jeg bare, at man havde talt imod det, og lige pludselig stod det i regeringsgrundlaget, men stadig væk taler man imod det. Det var bare det, jeg satte spørgsmålstegn ved, for det virker lidt mærkeligt, men sådan er der jo så mange ting.

Omkring landbrugsstøtten og andre støtteordninger: Jeg har den holdning, at støtteordninger til erhvervslivet faktisk ikke er særlig godt. Når vi snakker om, at vi skal begynde at afkoble inden for landbrugsstøtten, så skulle det jo gerne være en proces, der bliver sat i gang, som jo så også gør, at man kan løse det på alle de andre områder.

Kl. 11.20

Hr. Ole Vagn Christensen har været inde på noget om sundt og usundt, og det, jeg egentlig stillede op, var, om ministeren vil gå ind og prisdifferentiere, om man havde gjort sig nogle overvejelser om det. Men det er da rigtigt, at de stigende udgifter på det område da også er skatfinansierede, altså når vi taler hospitalssektor osv.

Det er der jo ikke nogen, der kan tale imod, men på den anden side har vi jo heller ikke, efter hvad jeg ved, endnu set nogle resultater af det, man har sat i gang i 2002. Jeg har ikke kunnet få noget oplyst om, hvor langt man er kommet på det område.

Hr. Kristen Touborg om markedsføringen: Det, jeg efterlyste, var egentlig, hvilke ting man kan gøre på det her område. Der må jeg lægge bolden lidt tilbage til prisdifferentieringer på sundt og usundt. Det kunne være en at metoderne. Men jeg synes, det er fornuftigt, at vi får debatteret det, således at der også kan komme nogle gode ideer frem.

I Dansk Folkeparti er vi i hvert tilfælde klar til at lytte til, hvad der kommer frem i debatten her i dag.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Det er noget med at høre efter og læse. Jeg roste sådan set ikke hr. Christian H. Hansen for konsensus. Jeg hørte nemlig godt, han sagde, der var noget, han synes der var godt, og noget, han synes der var skidt. Det er jo rart med mangfoldighed også her i Folketinget.

Nej, jeg roste hr. Christian H. Hansen for, at han havde læst tingene og dermed kom med en væsentlig mere nuanceret tilgang til alle de pro-

blematikker, alle de spændende ting, der ligger inden for fødevarerområdet til at arbejde med. Det var det, jeg gjorde.

Jeg hørte også, at hr. Christian H. Hansen nævnte noget om forskning, og at der skulle mangle nogle midler. Altså nu er der jo 9,5 mia. kr., der er fyldt forskningshuller op de næste 4 år frem, hvor nogle af midlerne jo skal søges af de gode projekter, der er inden for det, vi så kalder fri forskning.

Hr. Christian H. Hansen er vel enig i, at det er en god metode at gøre tingene på, og det er vel ikke hr. Christian H. Hansen ubekendt, at det står i finansloven.

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg er enig med hr. Christian H. Hansen i, at der er sket en klar nedskæring på finansloven af bevillingerne til forskning.

Jeg har en supplerende bemærkning ud over et spørgsmål, og den bemærkning er, at jeg synes, det er en god idé, at vi i udvalget bruger lidt tid på den diskussion om markedsføring af usunde fødevarer.

Jeg efterlyste selv i min ordførerbemærkning forholdet til reklamer og børn og de konsekvenser, det har, så jeg synes absolut, at der er basis for, at det er noget, vi drøfter grundigt.

Så vil jeg spørge hr. Christian H. Hansen, om Dansk Folkeparti har et ændringsforslag til finansloven til Økologiens Hus, for hvis der er det, vil jeg da gerne tilkendegive, at Socialdemokratiet er indstillet på at støtte et sådant ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Til hr. Henrik Vestergaard: Ja, det er rigtigt, jeg har læst, det gør jeg altid med interesse, når der er noget fra Fødevarerudvalget. Jeg synes, det er et utrolig spændende udvalg, så alt hvad der kommer derfra, læser jeg skam på.

Om forskning: Det, jeg egentlig nævnte, var, at hvis man tog regeringens samlede mål, altså fra alle forskningsområder, ikke kun inden for fødevarer, og skulle leve op til de intentioner, der blev udstukket på de forskellige områder, så havde jeg svært ved at få pengene til at række til det hele. Men jeg sagde faktisk også, at det må regeringen så bevise at det kan man.

Til fru Ritt Bjerregaard: Der er selvfølgelig enighed om de drøftelser, der kan være i udvalget. Til det om Økologiens Hus er det sådan, at

det er sjældent, jeg sniger mig op på talerstolen, uden at jeg er i gang med et eller andet, og der er forhandlinger i gang om finansloven.

Formanden:

Så kan vi gå videre i ordførerrækken.

Kl. 11.25

Anders Stenild (KF):

I Det Konservative Folkeparti vil vi gerne give regeringens fødevarerpolitiske redegørelse ros med på vejen. Vi er meget enige i prioriteringen af den fremtidige fødevarerpolitik med ernæring og fødevarer sikkerhed som de to grundlæggende områder. Ikke mindst på det ernæringsmæssige område oplever vi i disse år en skræmmende udvikling i fedme, overvægt og andre ernæringsbetingede problemer, som, hvis vi ikke gør noget ved det, vil få stor konsekvens for både danskernes gennemsnitlige levealder og den generelle livskvalitet.

Selv om vi som udgangspunkt mener, at det er det enkelte menneske, der selv har ansvaret for og må træffe valget om sin livsstil og sin ernæring, mener vi også, at det er en samfundsopgave, at vi alle får en rigtig rådgivning og de rigtige informationer for at kunne træffe det sunde valg, og at vi kan få de rigtige informationer, når vi køber ind. Derfor er vi også enige i, at det er en central opgave at udvikle gode kommunikationsværktøjer og tilbyde bedre rådgivning for den danske befolkning i retning af sundere livsstil.

Vi synes også, det er godt, at regeringen nu aktivt vil understøtte dannelsen af et offentligt-privat partnerskab omkring sundhedsfremmende projekter.

Hvad angår mærkning kan vi også kun opfordre regeringen og ministeren til at fortsætte det hidtil flotte og gode arbejde på EU-niveau med at sikre endnu bedre mærkningsregler.

Vi er meget tilfredse med, at regeringen snart vil fremlægge et samlet udspil, der fokuserer på børns og unges sundhed. I sommer kom vi med et forslag om, at forældre via skolebestyrelser vedtager en kostpolitik på skolerne, der f.eks. forbyder slik- og sodavandsautomater. Alternativt kan man tage initiativ til at opbygge et samarbejde mellem skolen og kommunen, hvor der i fællesskab findes midler til etablering af sunde måltids-, frugt- og grøntordninger, hvis det ønskes.

Derfor er vi også meget glade for, at regeringen nu vil udarbejde en vejledning til skolebe-

styrelserne om at fastlægge principper for, hvordan børnene får mulighed for at spise sundt i skolen, og også hvordan den enkelte skole sikrer, at børnene hver dag kommer udenfor og får mulighed for fysisk aktivitet. I den forbindelse hilser vi det velkommen, at regeringen nu vil tilbyde information og vejledning om de centrale spørgsmål inden for fødevarerpolitikken til beslutningstagerne i kommunerne og amterne samt til lærere og undervisere på skolerne og institutionerne.

Fra konservativ side er vi meget enige med regeringen i, at vi ikke skal til at leve af tubemad og piller, og derfor ser vi også positivt på, at regeringen i de kommende EU-forhandlinger om tilsætning af vitaminer og mineraler til fødevarer vil tage udgangspunkt i hensynet til forbrugernes sikkerhed og lægge afgørende vægt på det høje beskyttelsesniveau.

Generelt er vi meget tilfredse med regeringens linje på GMO-området. Vi er også glade for, at regeringen er opmærksom på de mulige fordele, der kan være ved udvikling af GMO-produkter, eksempelvis miljømæssigt og i forhold til udviklingslande med vanskelige naturgivne forhold.

Vi er enige i, at den eneste virkelige effekt af og hensigtsmæssige form for fødevarerkontrol er egenkontrol, og vi bakker fuldt op om, at den offentlige kontrol på målrettet vis skal sættes ind der, hvor der er størst risiko for, at egenkontrollen svigter, og at den samtidig skal fungere som en sparringspartner for virksomhederne.

For at nævne en sidste ting ser vi frem til oprettelsen af Danmarks Fødevarer- og Veterinærforskning. Ikke mindst er vi glade for, at det hermed sikres, at der i Danmark findes en moderne forskningsinstitution på fødevarerområdet, som fuldt ud er gearet til at indgå i et moderne internationalt netværkssamarbejde.

Alt i alt finder vi i Det Konservative Folkeparti, at fødevareredegørelsen er et godt udgangspunkt for den kommende lovgivning på fødevarerområdet.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

De Konservative er tilsyneladende meget glade for redegørelsen her, og det kan man måske ikke undre sig meget over. De er jo også en del af regeringen, så det er jo ikke så usædvanligt, at det er sådan.

Kl. 11.30

Den konservative ordfører gjorde meget ud af, at det var vigtigt med information om ernæring specielt til børn og unge. Der undrer det mig noget, hvis De Konservative virkelig mener, at information er nok. Skal man ikke kunne gå et skridt videre? Jeg vil altså godt ind omkring skolemadsordningen: Hvad vil man gøre ved den omstændighed, at fattige kommuner rent faktisk ikke har mulighed for at åbne sådan en skolemadsordning?

Det, De Konservative lægger op til her, er, så vidt jeg kan se, en mulighed for, at i kommuner, der har penge nok, kan børn få en rigtig ernæring og få lov at klare sig, hvorimod de i de fattige kommuner får lov til at skotte sig selv.

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Hr. Anders Stenild kom med en interessant henvisning til udspillet fra Det Konservative Folkeparti, som kom her i sommer. Jeg noterede, at hr. Anders Stenild sagde, at der i det forslag lå, at man ville forbyde slik- og sodavandsautomater på skolerne.

Jeg vil gerne høre, om det er et forslag, som De Konservative vil fremsætte her i Folketings-salen, om det er et forslag, der hører med under fødevarerområdet, eller hvordan det skal opfattes.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Lige et kort spørgsmål til hr. Anders Stenild, der mere går på den ros, der var til EU-delen: Kan hr. Anders Stenild her i salen i dag nævne fem konkrete ting, som man i EU har besluttet, som har forbedret forbrugersikkerheden for de danske forbrugere?

(Kort bemærkning).

Anders Stenild (KF):

Til hr. Kristen Touborg kan jeg sige, at vi er af den holdning, at det er forældrene, der har ansvaret. Fødevarer har aldrig nogen sinde været så billige, når vi ser på, hvor mange minutter man skal bruge for at blive mæt, som i dag. Derfor er det et forældreansvar, og det er et holdningsspørgsmål, som vi meget gerne vil arbejde på.

Til fru Ritt Bjerregaard, der spørger, om jeg vil fremsætte forslag, om det skal indgå i forhandlingerne: Selvfølgelig vil jeg ikke det, det skal indgå i forhandlingerne, sådan er det.

Til hr. Christian H. Hansen: Fem forslag, nej, det kan jeg ikke på nuværende tidspunkt, men jeg skal give dig svar senere.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg vil sige, selv om det er et nyt medlem, at vi har en eller anden idé om, at vi ikke må tale direkte til hinanden, og slet ikke med en så naturlig tiltaleform som du og dig.

Kristen Touborg (SF):

Man kan vanskeligt være uenig med regeringen, når den satser på tryghed og frihed i den fødevarerpolitiske redegørelse. Det tror jeg man med stor sikkerhed kan sige at vi alle sammen går ind for. Spørgsmålet er jo så bare, hvordan det omsættes i handling, og her er redegørelsen jo utrolig upræcis. Der mangler rent ud sagt en handlingsdel i den her redegørelse.

Det er dog positivt, at regeringen opprioriterer ernæringspolitikken og indsatsen mod fedmeepidemi som en konsekvens af vores livsstil. Regeringen vil her satse på åbenhed og dialog, men igen, det går vi jo sådan set alle sammen ind for.

Det, der er afgørende for SF, er, at indsatsen giver målelige resultater. Problemet er, at stive statslige systemer ikke altid har været gode til folkeoplysning. Man er jo tit for pæn og for forsigtig, og det tror jeg i høj grad kan være et problem i den forbindelse.

Kl. 11.35

Derfor savner vi, at regeringen sætter sig nogle målbare mål, ligesom vi har målbare mål f.eks. på hygiejneområdet. Har man et mål, der ikke er målbart, ved man jo ikke, om det går fremad eller tilbage. Samtidig skal ernæring og motion ses under et. Man kan jo også spise sig syg og fed af sunde fødevarer. Derfor er det vigtigt at få nogle mål for befolkningens almene sundhed. Danmark har f.eks. forsat en meget lav levealder sammenlignet med mange af vores nabolande.

En af de rigtig store mangler er, at redegørelsen ikke behandler vildledning. Der er fortsat brug for en indsats på det område.

Der er bestemt også brug for, at der følges med i de reklamer, især børn og unge udsættes for, ikke mindst i tv. Jeg er glad for, at såvel Socialdemokratiet som Dansk Folkeparti på det her område har snakket om, at det er noget af det, vi skulle tage op i udvalget. Det kan jeg i høj grad tilslutte mig. I det hele taget synes jeg, at det lyder til, at der er muligheder for, at vi i ud-

valget godt kunne komme noget videre på hele ernæringsområdet. Det lyder til, at vi godt kunne finde fælles fodslag, i hvert fald i et flertal i udvalget.

Det er jo direkte skadeligt, at tv forsøger at pådutte vores børn nogle mad- og slikvaner, der ødelægger deres helbred. Det er egentlig utroligt, at det overhovedet er lovligt; det er utilstedeligt. Når de så kommer i skole, kan de få lidt oplysning om, at de skal spise flere grønsager, men hvem fortæller dem, at det usunde ved franske kartofler og pommes frites skyllet ned med Coca-Cola og suppleret med slik ikke kan opvejes af, at man spiser nogle gulerødder efterfølgende?

Skolemadsordningen har været en del af debatten her i dag og med god grund, synes jeg. Der var jo overvældende stor interesse for skolemadsordningen, da den blev indført som en mulighed under den tidligere regering. Jeg synes, at det er ærgerligt, at regeringen ikke vil give den frihed til fællesskab nu, så man også kunne få mulighed for at køre sådanne ordninger i alle de kommuner, der ønskede det. Det synes jeg er rigtig træls.

Jeg synes ikke, det er nok, at Venstre siger, at det her er et spørgsmål om holdninger. Jeg er enig i, at det er det også. Selvfølgelig er det et spørgsmål om holdninger, hvis man skal have lavet en ændring af livsstilen, hvis man skal have en helt grundlæggende anderledes måde at betragte ernæringen på. Jeg kan bare ikke se, hvordan det ene udelukker det andet. Jeg kan ikke se, at den holdningsdebat, Venstre gerne vil have, skulle hindre, at vi kunne lave skolemadsordninger i kommunerne. Hvorfor hindrer det ene det andet? Det er jeg helt uforstående over for.

Når regeringen ikke vil tage mere håndfast fat omkring markedsføring af sundhedsskadelige produkter, kan man frygte, at den positive oplysning, man ellers giver, kommer til kort.

Ud over at målene skal være mere håndgribelige, kunne vi også godt tænke os, at der blev forsket mere i, hvad for nogle af målene der bliver opfyldt, men også i, hvad for nogle der ikke lykkes at få opfyldt med hensyn til at forbedre befolkningens ernæring og almene sundhedstilstand.

Det sidste er vigtig viden, når indsatsen hele tiden skal forbedres. Hvad det er, der ændrer vores adfærd, bør der forskes i. Hvornår og hvordan virker f.eks. afgifter? Hvorfor kommer ikke mindst de unges spiritusforbrug til at stige?

Der er god grund til, at vi får kigget på en række af de her forhold.

Vi tror, at indsatsen skal gå på to ben – dels en fornuftig folkeoplysning om sund ernæring og motion, dels en målrettet indsats mod markedsføring og produktion af usunde fødevarer, ikke mindst til børn. Her synes vi, regeringens indsats kunne være meget, meget bedre.

Der mangler også at blive ryddet op på kosttilskudsområdet. Der er for meget vildledning. Vi savner en bedre indsats på dette område: kontrolkampagner, bedre mærkning m.v.

Kl. 11.40

I SF kan vi godt se fornuften i bedre samarbejde mellem virksomheder og kontrol, men grænsen er jo hårfin, den må ikke blive for flink eller for forstående. Det er en kontrol, der skal udføres og håndhæves, og det er altså regeringens ansvar, hvis kontrollen går hen og bliver for flink og ser gennem fingre med sager, man selv har rådgivet om. Der er et problem på det område, og det er nok også noget af det, vi i høj grad skal have kigget på under udvalgsarbejdet, for vi ser jo, at regeringen i meget høj grad læner sig op ad kontrol og specielt egenkontrol. Men hvis ikke den fungerer, er vi jo virkelig på herrens mark efterfølgende. Så det tror jeg nok er et område, vi også skal have kigget på.

SF kan ikke se den store gevinst ved at slå nogle forskningsinstitutioner sammen, der ikke har det store sammenfald i deres forskning. Vi er bekymrede for, at besparelserne på forskningen i de kommende år skal gøre det helt umuligt at opfylde regeringens målsætninger, og vi er altså ret uforstående over for, at man sparer på det område, vel vidende, må man gå ud fra, at det vil være smerteligt på længere sigt.

Samlet set mener vi ikke, at regeringen kan få en glad smiley for den her redegørelse. Men hvis den opstiller fremsynede sundhedsmål og de vel at mærke bliver opfyldt, så skal regeringen have en smiley, der smiler.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Det er et meget kort spørgsmål til hr. Kristen Touborg. Jeg forstod ikke, hvilken lovgivning det var, hr. Kristen Touborg pegede på, der fik ham til at sige, at vi hindrer kommunerne i at lave madordninger på deres skoler. Mig bekendt er der én regel, der forhindrer det, og det er, at det angiveligt ikke skulle være tilladt at lave en ordning med fuld brugerbetaling på skolerne, og det har undervisningsministeren så sagt, at

det vil hun da gøre noget ved. Vi snakker om frivillighed, vi snakker om mangfoldighed, vi snakker om muligheder.

Skulle jeg forstå det her som en støtte fra hr. Kristen Touborg og fra SF til, at det vil man selvfølgelig støtte, så man får fjernet den regel?

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg tror ikke, at jeg snakkede om lovgivning i forbindelse med, at Venstre hindrer kommunerne i at lave en madordning. Det, jeg mener, er, at Venstre og regeringen har lavet så skrappe økonomiske forhold for kommunerne, at de dermed – i hvert fald den halvdel, der har de færreste midler – ikke har muligheden for at lave sådanne madordninger.

Derfor snakker jeg sådan set ikke om, at lovgivningen hindrer det. Jeg snakker om, at regeringens skattestop faktisk hindrer kommunerne i at gøre det her, selv om de egentlig gerne ville. Mit bevis på det er jo den kolossalt store interesse, der var blandt kommunerne for at komme ind og få mulighed for at bruge de midler, der lå fra den tidligere regering i den tidligere finanslov.

Når Venstres ordfører så spørger: Er SF enig i, at man skal ændre, så der bliver forældrebetaling på området – nu kan jeg ikke nå mere, men jeg kan se, at Venstres ordfører vil spørge igen, så når jeg det nok dér.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Ja, det er fuldstændig rigtigt. Hr. Henrik Vestergaard.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg forventede, at jeg fik svar inden for tiden, så jeg har faktisk tænkt mig at spørge om noget andet.

Der lå en kritik af at skabe Danmarks Fødevare- og Veterinærforskning, men mig bekendt skaber det stærkere faglige miljø sammenhæng mellem veterinær- og fødevarerforskning og brugerprincipperne, og det er vel også forankret i de ønsker, vi har lavet i fællesskab i EU, netop med at få fokus på »fra jord til bord«. Hvori bestod den kritik?

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Nu vil jeg lige først svare på det, jeg ikke nåede sidst. Når SF ikke kan gå ind for Venstres forslag

om brugerbetaling på området, skal det netop ses i det forhold, jeg har snakket om tidligere, at vi går ind for frihed i fællesskab. Vi vil altså også sikre, at de kommuner, der måske ikke har helt så godt råd som nogle af de helt rige, vil kunne få muligheden.

Kl. 11.45

Til det andet spørgsmål skal jeg jo sige, at det, jeg kritiserer, er, at der er færre og færre midler sat af på forskningsområdet, sådan at vi ikke på lang sigt vil kunne forvente at få rimelige resultater her.

(Kort bemærkning).

Anders Stenild (KF):

Jeg vil gerne spørge hr. Kristen Touborg, hvorfra hr. Kristen Touborg har sine informationer om, hvordan fødevarer og middelalder i den danske befolkning hænger sammen.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Hr. Henrik Vestergaard, tredje gang.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg er glad for, at vi fik rettet den misforståelse omkring Danmarks Fødevare- og Veterinærforskning. Der kunne der sådan set være ræson nok i at lave den faglighed. Nu vil jeg så overlade til ministeren, der også har et indlæg senere, at rette misforståelsen om, at der skulle være færre forskningsmidler til rådighed under den her regering.

Men mit spørgsmål går egentlig på – for så at vende tilbage til det – mulighederne for at lave brugerbetalte madordninger. Det er jo ikke et krav om, at det kun må være fuldt brugerfinansieret. Vi vil bare gerne have, at man åbner op for muligheden for, at hvis nogle skoler ønsker at lave en fuldt brugerfinansieret mulighed, så gør man det.

Vi kan sådan set ikke forstå, at den lovgivning findes, at det ikke skulle være muligt. Men vi forbyder da ikke, at kommunerne så må lave madordninger, der ikke er fuldt brugerfinansierede. Det overlader vi til dem. Så hvorfor har man et problem med at give den ekstra mulighed? Det er vel mangfoldighed, frivillighed, også frivillighed til, at man i fællesskab i en forældregruppe kan blive enige om, at man gerne vil have en fuldt brugerfinansieret model på sin skole.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg må vist bede den konservative ordfører om at gentage spørgsmålet. Jeg var for uopmærksom, da det kom, så det skal jeg påtage mig ansvaret for. Men jeg vil gerne have spørgsmålet igen.

Til Venstres ordfører: Jamen brugerbetaling er jo netop det modsatte af fællesskab. Problemet er jo, når vi går ind med brugerbetaling, at der så altså er nogle, der ikke kan deltage i det fællesskab. Og derfor nytter det ikke noget, at Venstres ordfører siger: Jamen vi overlader det jo netop til dem, om de vil deltage eller ej. Nej, det gør man ikke, for det er kun frihed til de rige, og det er ikke frihed i fællesskab. Og det er det, vi ikke vil være med til.

(Kort bemærkning).

Anders Stenild (KF):

Jeg skal gentage det for hr. Kristen Touborg. Jeg vil gerne have at vide, hvor hr. Kristen Touborg finder linken mellem fødevarer og middellevialder i den danske befolkning.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jeg kender hr. Kristen Touborg ret godt og ved også, hvem der er borgmester i Lemvig Kommune som sådan, og jeg ved også, at kommunerne sådan set har forhandlet sig til ret gode aftaler og både på amtsregi og i kommunalt regi fået ekstra penge.

Men selv om der nu skulle være en ekstra milliard til kommunerne, tror hr. Kristen Touborg så, at hr. Jørgen Nørby, borgmesteren i Lemvig, vil foreslå, at det skulle være til skolebespisning på alle skoler? Tror hr. Touborg ikke, at det skulle være til noget frihed til, at forældrene i skolebestyrelserne virkelig fremover skulle kunne sige: Det ønsker vi – at de altså har initiativ, de har muligheden – i stedet for, at alt skal være kollektivt i SF's regi?

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

På trods af at borgmesteren i Lemvig, Jørgen Nørby, også er Venstremand, så er der milevid forskel på borgmesteren i Lemvigs opfattelse af, hvad der er hensigtsmæssigt, og hvad der er uhensigtsmæssigt, og så det, hr. Jens Kirk mener. Og jeg kan kun sige uden i øvrigt at tage borgmesteren i Lemvigs holdninger alt for meget op

her, at man faktisk har søgt om adskillige skolebespisningsordninger, da muligheden var der, og der var det også hr. Jørgen Nørby, der var borgmester i Lemvig. Derfor kan jeg hermed bevise, at det er det Venstreledede byråd i Lemvig altså i høj grad indstillet på, nemlig at lave nogle forbedringer for vores børn og unge i Lemvig Kommune, bare den nuværende Venstre regering ville give os mulighederne for det.

Kl. 11.50

Og så til den konservative ordfører. Levealderen hænger i høj grad sammen med, hvilken levevis man har. Der er næppe nogen i lægevidenskaben, der overhovedet er i tvivl om, at den hænger sammen med, hvordan vores kost er, hvordan vores levevis er, om man dermed får de følgesygdomme, som kan være livsfarlige i en række situationer. Så det er på den måde, jeg kobler levealderen og levevis sammen.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Nu, da vi er blevet enige om, hvilket parti borgmesteren i Lemvig tilhører, så kunne hr. Touborg måske give den lille indrømmelse, at det vel ikke er frihed til en skolebestyrelse som sådan at sige, at kommunen i grunden bestemmer det hele. Vi ønsker det sådan og sådan. Men vil hr. Touborg ikke indrømme, at det er den nuværende Venstreledede regering, der giver en mulighed for, at man nu virkelig kan komme til at agere på det? Og vil hr. Touborg ikke indrømme, at det før var noget med at komme først til mølle for at få lov til at få nogle penge til nogle forsøg?

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Nej, hr. Jens Kirk, det vil Kristen Touborg ikke indrømme, for det står klart, at skolebestyrelserne jo selv har søgt om at få disse ordninger. Og det har byrådet sagt ja til at de gerne vil være med til. Men nu er det jo sådan, at med den politik, regeringen fører, så er der meget få penge til rådighed også i Lemvig Kommune, og derfor er der ikke, selv om man gerne ville give den her forbedrede sundhed til børn og unge, de økonomiske muligheder for at gøre det. Og derfor har hr. Jens Kirk overhovedet ikke ret i sine hypoteser.

Fjerde næstformand (Margrete Aukén):

Så er det hr. Jens Kirk for tredje gang.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jeg må indrømme, at hr. Touborg ikke hører ret godt efter og heller ikke husker så godt. For det er blevet sagt flere gange under denne debat her, at nu åbner regeringen op ved en fremtidig lovgivning via både undervisningsministeren og fødevareministeren for, at de nu får mulighed for at agere, sådan at man kan komme ind på skolerne, hvis man vil. Og Venstre lægger jo absolut ikke op til, at det er regeringen eller kommunerne som sådan, der skal betale det. Det må være skattestoppet og de skattelettelser, som vi ved, folk får nu, og som giver dem flere muligheder for at have flere penge i pungen, der gør, at de nu kan bruge mulighederne her også.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Kristen Touborg. Og så tror jeg, vi er ved ordførerrækken igen.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Det er gået op også for mig, at det, Venstre lægger op til, er brugerbetaling. Hvis hr. Jens Kirk havde hørt efter debatten tidligere i dag, så kunne vi såmænd have undgået den sidste runde her, for den har vi egentlig haft en gang. Men jeg vil så gentage, hvad jeg sagde dengang, at når det indebærer, at der er brugerbetaling, så er fællesskabet væk, så betyder det, at de fattige har ikke mulighederne. Det er så kun de riges børn, der har mulighederne.

Derfor er det her ikke frihed i fællesskab. Det her er kun frihed til nogle. Og så kan hr. Jens Kirk selvfølgelig sige »noget for noget«, og det er så åbenbart dem, der har penge, der får noget. De andre får ikke noget.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Martin Lidegaard som ordfører.

Martin Lidegaard (RV):

Som flere ordførere har været inde på, så står der faktisk rigtig mange gode ting i denne her redegørelse, som også er meget flot. Og jeg vil gerne starte med at give tilsagn om, at der ikke er mange ting, der fremgår af denne her redegørelse, som Det Radikale Venstre ikke kan støtte. Så vi ser frem til at samarbejde omkring de ting.

Problemet er de ting, der *ikke* står i redegørelsen, og dem er der, skulle jeg hilse og sige, en hel del af. Som bekendt er de to hovedtemaer i redegørelsen ernæring og fødevarer sikkerhed. Og

hvis jeg starter med ernæringen, og her vil jeg gerne starte med diskussionen om det internationale perspektiv, så skriver man jo på side 8, at man i høj grad mener, at ernæring er en national indsats. Og det spørgsmål, jeg var inde på tidligere til Venstres ordfører, var, om ikke Venstre ser en sammenhæng imellem de støtteordninger, vi har på europæisk plan, og den fødevarer kultur, vi fremmer i Danmark.

KI. 11.55

Og så antydede Venstres ordfører, lidt upassende måske, at vi andre ikke havde læst redegørelsen, og nævnte et par andre steder, hvor der stod »EU«. Jeg kan nævne nogle flere steder, hvor der står »EU«, det gør der flere steder i rapporten, det vil jeg gerne med det samme medgive Venstres ordfører, men mit spørgsmål var: Det, der handler om hele reformen af EU's landbrugspolitik, altså den økonomiske støtte, de der små 350 mia. kr., som i vidt omfang skaber og former dansk landbrugs- og fødevarerpolitik, det er dem, vi snakker om, og de er kun nævnt i to linjer. Hvorfor det?

Derudover har vi så haft en diskussion om, hvorvidt information er nok, når vi skal forsøge at vinde den værdikamp, som vi i virkeligheden snakker om i dag, nemlig kampen om, hvad god madkultur er, hvad ernæringsrigtig madkultur er.

Der synes jeg, der er en pointe, og jeg vil gerne sige, at jeg selv har flyttet mig, og jeg tror også Det Radikale Venstre har flyttet sig lidt i det her spørgsmål, for det er jo rigtigt, at smag et langt stykke ad vejen må være folks eget ansvar. Det er jo også rigtigt, at folk jo selv må vælge, hvad de vil putte i munden, men det er klart, at når vi oplever en meget intensiveret markedsføring fra fødevarerindustriens side, også for de usunde produkter, når colaautomaterne rykker ud på skolerne, og vi vil vinde den værdikamp med tilsvarende håndfaste midler, så må vi jo svare med, at folk også kan købe den sunde mad på skolerne, ellers kan jeg ikke se, at vi kan vinde den kamp. Noget for noget, kunne man fristes til at sige.

Derfor må vi jo følge udviklingen som så mange andre og prøve at matche det massive markedsudbud, der foregår på det her område, og derfor er jeg ikke overbevist om, at information er nok. Jeg tror også, vi skal have nogle ordninger, der sikrer et udbud.

Apropos udbud vil jeg sige, at et frit valg jo så også handler om at have en vis mangfoldighed i udbuddet af fødevarer. Koncentrationen af føde-

vareproduktionen på meget få virksomheder har sikret et billigt udbud af fødevarer. Det har også på nogle punkter sikret kvalitet i form af sikkerhed – nogle af de store virksomheder kan håndtere det bedre end de små – men faren er selvfølgelig, at konkurrencen stækkes, og at udbuddet, mangfoldigheden stækkes. Også dér tror jeg, at vi bliver nødt til at erkende, at vi har nået et skridt i udviklingen, hvor vi må turde tænke utraditionelt, også selv om det ikke er let. Også selv om det ikke er rart for liberalt tankegods at gøre det, så tror jeg, at hvis vi skal matche udviklingen, bliver vi nødt til at flytte vores eget værdisæt.

Så nævner redegørelsen økologi, som jo de seneste undersøgelser viser også har noget med ernæring at gøre. Og igen må jeg sige: Der står ikke noget, jeg er uenig i, men jeg mangler lidt, hvad det er, man har tænkt sig at gøre for at fremme, kan man sige, markedet for økologi, som man siger er vejen frem. Jeg kunne i hvert fald konstatere, at i den sidste pesticidhandlingsplan, som man havde klappet af med et meget snævert flertal uden så meget som at invitere os andre, har man i hvert fald ikke levnet økologien megen plads. Jeg mangler konkrete bud på, hvordan man kommer videre dér.

Jeg vil også gerne give tilsagn til hr. Christian H. Hansen til Økologiens Hus. Han har også støtte herfra, hvis det skulle lykkes ham at komme igennem med sin gruppe og få lavet et ændringsforslag på det punkt.

Så er der forskningsindsatsen. Igen står der mange pæne ord, også om, og det vil jeg medgive hr. Henrik Vestergaard, international forskning. Det hænger bare ikke sammen med bevilningerne. Der er ingen ikkér rigtig sammenhæng mellem holdningerne og handlingerne.

Derfor: Ja til de mange gode initiativer på informationsområdet, men det er ikke nok.

På fødevarerikkerheden har vi så hele den der kontroldiskussion, som flere har rejst. Jeg vil godt sige, at jeg egentlig synes, at det eneste rigtige at gøre på nuværende tidspunkt vil være at foretage en grundig undersøgelse og evaluering af vores egenkontrolordning, især for de mindre virksomheder. De store tror jeg, vi alle sammen har en fornemmelse af fungerer i et vist omfang. Det vil selvfølgelig være rart at få det dokumenteret, men jeg tror, vi alle sammen har en fornemmelse af, at hele egenkontrollsystemet fun-

gerer fornuftigt. Sandheden er, at vi ikke aner, om det også gælder de mindre virksomheder.

Med det siger jeg også, at Det Radikale Venstre tidligere har ytret, og vi mener stadig, at ideen om et fødevarer»kørekort« med den nuværende viden er forfæjlet. Vi risikerer at spænde ben for en masse mennesker, vi ikke ønsker at spænde ben for, ikke mindst etniske minoriteter, der i høj grad ernærer sig ved et selvstændigt erhverv i det her område, og vi gør det på et grundlag, som vi ikke kender særlig meget til.

Kl. 12.00

Jeg havde ønsket, og vi foreslog også, at regeringens svar på det udspil, som Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti i frustration over, at der ikke skete så meget på området, fremsatte, havde været: Vi vil ikke afvise det, vi vil gerne have lov til at lave et dokumenteret grundlag for, hvordan det står til.

Vi skal under alle omstændigheder have undersøgt det her. Jeg kunne også godt have en fornemmelse af, at vi på egenkontrolområdet, hvad angår mindre virksomheder, er gået lidt for langt i vores regelsæt. Altså hvor mange skemaer og formularer skal man udfylde for at få lov til at servere et stykke smørrebrød på et værtshus? Jeg ved det ikke, ingen i denne sal ved det.

Jeg kunne godt ønske mig, at ministeren i dag gav tilsagn om, at vi snart vil få den gennemgribende undersøgelse af det her område, som både vil give os mulighed for at justere egenkontrollen ind for de små virksomheder og lave en »kørekort«ordning eller måske bare, hvad jeg måske vil foretrække, en sanktionsordning uden »kørekort«, som gør det muligt at løse de problemer, der nu måtte være, men som ingen i denne sal præcis kender omfanget af. Det vil være det rigtige svar. Det er et konkret spørgsmål, jeg gerne vil bede ministerens svare på om man kunne forestille sig at gå i gang med.

Endelig er der hele dyrevelfærdsområdet, som ikke er blevet berørt tidligere i dag i nævneværdigt omfang. Det er faktisk et af de områder, hvor jeg synes, at der er nogle konkrete ting, men det er måske også et af de områder, hvor regeringen er blevet presset mest af et flertal uden om regeringen. Man har jo lov til glæde sig over, at det er med, og jeg kan love for, at vi vil forfølge dyrevelfærd på alle fronter i det kommende folketingsår også.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg har to spørgsmål til hr. Martin Lidegaard. Det kunne være, at vi skulle nøjes med at tage det ene først.

Vi er jo i Venstre enige med hr. Martin Lidegaard i, at lige præcis frihandel er med til at sikre, at man får et større udbud af varer, og at man derfor også får mulighed for flere og billigere fødevarer. Derfor er vi også enige i, at EU's landbrugsstøtteordninger, som jo er skabt i en tid, hvor man havde brug for at sikre fødevarerforsyningen, skal fjernes, når vi kigger ind i en fremtid, hvor der er fokus på fødevarer sikkerhed.

Jeg skal lige høre: Er vi ikke enige om, at det ikke er noget, vi skal gøre fra i dag til i morgen, vi er nødt til at tage hensyn til den historie, vi er en del af?

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jeg beklager over for den, der sidder i formandsstolen, at min hånd kom op så sent.

Til hr. Martin Lidegaard: Jeg vil godt anholde rigtigheden af, at mangfoldigheden nu er stækket ved, at vi får en større koncentration inden for fødevarer virksomhed. Det er ikke rigtigt.

Men det, jeg syntes var interessant ved hr. Martin Lidegaards fremlæggelse her, var fødevarer »kørekortet« og kontrol. Vi har en smileyordning nu, og der skal måske kigges lidt på, hvordan den skal fungere i fremtiden. Kunne hr. Martin Lidegaard tænke sig, at man til dels kunne hænge fødevarer »kørekortet« op på smileyordningen, så det blev en del af den, så vi ikke får lavet noget, der er alt for bureaukratisk?

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Til hr. Henrik Vestergaard vil jeg gerne sige, at det er klart, at man ikke fra den ene dag til den anden kan afvikle en støtte, som hele det danske og europæiske landbrug er fuldstændig afhængig af.

Vi har fra radikal side angivet præcis, hvordan vi forestiller os, at det kunne ske forsvarligt, nemlig ved at starte med at fjerne produktionsstøtten, som er den, der er mest forvridende på verdensmarkedet over for ulandene, og i starten kompensere med en anden form for støtte, som ikke påvirker markedet, og som man så udfaser stille og roligt i løbet af en årrække. Dermed vil man opnå de store gevinster i første hug, men uden at man smadrer dansk og europæisk land-

brug fuldstændig, og derefter kan man så langsomt udfase den. Det er måden at gøre det på.

Og så mener jeg i øvrigt stadig, der vil være rum til en eller anden form for grøn landbrugsstøtte for at sikre, at vi hele tiden bevæger os i retning af en mere økologisk produktion og mere dyrevelfærd.

Til hr. Jens Kirke vil jeg bare sige: Det er både rigtigt og forkert, hvad hr. Jens Kirk siger. Vi har jo fået mere mangfoldighed, i kraft af at verden er blevet globaliseret, og vi ser pludselig varer i vores butikker, som vi aldrig havde drømt om at se for 10 eller 20 år siden. Det paradoksale er, at samtidig har vi set en udvikling på vores hjemmemarked, som gør, at når jeg går ned i supermarkedet, er det meget sjældent, at jeg kan se produkter, medmindre jeg går ind i de helt store københavnske, fra mere end én producent.

Det skyldes selvfølgelig, at monopolerne – sådan fungerer markedet, det er deres natur – presser deres detailedt til kun at få fødevarer fra dem selv, og det er dér, vi har problemet. Det er en svær en at løse, men problemet er der, og første del af at løse det er altså, at man erkender det.

Kl. 12.05

Hvad angår at koble smileyordningen til »kørekortet«, kan jeg egentlig forestille mig mange muligheder. Jeg vil heller ikke for altid afvise en »kørekort« løsnings, jeg finder bare, at vores viden på dette område er alt, alt for begrænset.

Jeg tror personligt ikke, at »kørekort« vejen er den rigtige. Jeg tror, man skal have langt hårdere sanktioner, hvis folk bryder de regler, også gerne, at de ikke får lov til at drive erhverv længere. Men hvorfor man skal have en bureaukratisk »kørekort« ordning for at løse det, forstår jeg ikke.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg takker hr. Martin Lidegaard, og jeg kan forstå, der kom nogle splittelser mellem de tidligere regeringspartier Socialdemokratiet og De Radikale, for hr. Martin Lidegaard vil godt fastholde en vis grøn landbrugsstøtte til natur, miljø og velfærd, og vi hørte Socialdemokratiets ordfører under sine indlæg sige, at det hele skulle væk.

Når vi snakker om det mangfoldige fødevarermarked, og hr. Martin Lidegaard siger, at det er blevet mindre mangfoldigt, kunne jeg være fræk og bede ham om at dokumentere det. Det ved han jo godt at han ikke kan, for det er urigtigt. Netop internationalisering, netop den øgede

konkurrence har skabt en større mangfoldighed. I dag findes der ikke kun en dansk mælk, der findes ikke kun en dansk yoghurt, der findes ikke kun en dansk fløde, der findes såmænd også en hollandsk, en tysk osv. Det kan vel være lige godt, alt sammen, det må forbrugeren afgøre.

Hvis vi taler om udviklingen af nye fødevarer, vil hr. Martin Lidegaard så ikke medgive, at hvis vi har ti små fødevarer virksomheder, er det ganske sandsynligt, at de forsker i de samme ting, for de skal ud og konkurrere om det samme marked, og at vi derfor ikke får en ret høj innovationshøjde? Den koncentration, der trods alt er sket, gør jo, at Danmark står stærkt her, tjener en masse penge. Er det ikke også med til at skabe en større innovationshøjde?

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Det er blot til hr. Martin Lidegaard om fødevarer »kørekortet«, som nu bliver undsagt nogle gange. Det kan så godt være, at det på et senere tidspunkt kunne blive noget godt, siger man så, og så kommer man ind på, at sanktionerne skal være strengere. Jamen hvad er det for sanktioner, der skal være strengere? Kan det blive mere strengt end det, der er lagt op til på nuværende tidspunkt, at når man har »kørekortet«, kan det blive taget, så man simpelt hen ikke kan drive sin forretning efterfølgende, når det er inddraget? Det kan da ikke blive skrappe.

Det, der sker i dag, er jo, at man går ind og snakker om nogle bødestørrelser. Det kan være 10.000 kr., det kan være 15.000 kr., hvad ved jeg, men det er jo noget, som man i visse kiosker og restauranter kalkulerer med og lægger ind på prislisterne, således at de kan betale bøderne. Det kan da ikke blive meget strengere.

Jeg tror, at det, der er sket for hr. Martin Lidegaard, er, at han er grøn af misundelse over, at man ikke er kommet med i det her fødevarer »kørekort«.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Først til hr. Henrik Vestergaard: Det interessante er i og for sig ikke, om der er dansk mælk eller hollandsk mælk i kartonerne, men hvilket fødevarerfirma der har produceret den og tjener pengene på den, og hvilken emballage den har.

Jeg synes, det er helt forkert at stille det her op som en kamp mellem store og små virksom-

heder. Jeg vil slet ikke undervurdere, hvad de store danske fødevarer virksomheder kan. Jeg er faktisk ret imponeret over, hvad de kan, også inden for innovation og udvikling.

Men jeg må også sige, jeg tror, det er lodret forkert, hvis man påstår, at den konkurrence, der kommer fra de mindre produktions virksomheder, ikke har skubbet til de store. Jeg kan heller ikke forstå logikken i, at ti forskellige små virksomheder skulle vælge det samme. Skulle sandsynligheden for, at de vil det samme være større, end at én stor vil det samme? Den logik forstår jeg slet ikke.

Vi skal både have de store professionelle virksomheder, der har midlerne til at forske, og vi skal da også have de små, der kan levere alternativerne og hele tiden udfordre og skubbe. Det er jo konkurrence. Det er ordet, det er det, det hedder. Det kan Venstre da ikke være imod.

Til hr. Christian H. Hansen vil jeg bare sige: Nej, jeg er bestemt ikke grøn af misundelse. Jeg forstår egentlig godt, at hr. Christian H. Hansen opfatter det som en stor sejr, for her kan man jo både forfægte en sag, som jeg deler med hr. Christian H. Hansen, nemlig at få sikrere fødevarer, og samtidig måske også genere nogle af de grupper, som Dansk Folkeparti har et lidt anstrengt forhold til.

Jeg har langt sværere ved at forstå de andre partier. Det må jeg sige, for jeg frygter, at det kan virke som en hindring for folk til at komme i gang og ikke mindst de etniske minoriteter på markedet. Jeg tror ikke, det er tilfældigt, at McDonald's er en af de absolut største fortalere for det her »kørekort«, for lige præcis deres konkurrenter kommer man til at ramme indirekte, ikke fordi man nødvendigvis ønsker det, men fordi det er det, der sker.

Kl. 12.10

Og så spurgte hr. Christian H. Hansen: Kan man forestille sig en hårdere sanktion? Hvis hr. Christian H. Hansen skal op igen, kunne jeg næsten spørge: Kunne man ikke bare forbyde folk at drive erhverv uden først at give dem et »kørekort«, som man så tager fra dem? Kunne man ikke bare sige: Hvorfor skal de have et »kørekort«, før man kan give den sanktion?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Henrik Vestergaard for tredje gang, og derefter hr. Jens Kirk.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg er glad for, at vi også her er blevet enige med De Radikale om, at selvfølgelig ønsker vi en mangfoldighed: store og små, mange forskellige, udenlandske og danske.

Jeg tillader mig i det tredje spørgsmål at henvise til et læserbrev, hr. Martin Lidegaard har i Berlingske Tidende. Det er ikke, fordi jeg synes, det er god kutyme, men det er, fordi det er på baggrund af netop den fødevarerpolitiske redegørelse, det er skrevet.

Her skriver hr. Martin Lidegaard:

»I stedet for at gå målrettet efter at nedbringe brugen af pesticider i landbruget, har den netop indgået et smalt forlig med Dansk Folkeparti og Kristeligt Folkeparti, hvor alle mærkbare virkemidler er luget væk« – altså det, der hedder pesticidhandlingsplanen – »og alt er overladt til snak og frivillige aftaler med landmændene.«

Nu er det jo et faktum, at den tidligere frivillige aftale med landbruget omkring pesticidhandlingsplanen har ført til nedgang i anvendelsen af pesticider. Må jeg ikke godt spørge den socialliberale hr. Martin Lidegaard: Hvis man kan opnå noget ved frivillige aftaler, er det så i virkeligheden ikke bedre end regler, love, forordninger, og hvad ved jeg?

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Det, der får mig herop, er igen det med mangfoldigheden, og den kan vi selvfølgelig få gjort op på et stykke papir.

Jeg synes, vi skal være enige om, at vi har en koncentration inden for udbyderne, men vi har vel også en kæmpekoncentration inden for dem, som køber op, indkøbskæderne, detailhandelen, og hvis de ikke matcher hinanden, så kører vi alle sammen i grøften.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Ritt Bjerregaard. Jeg går ud fra, at det er et spørgsmål til hr. Martin Lidegaard, for ellers skal det jo vente.

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Det drejer sig faktisk om et spørgsmål, hvor vi ikke har samme holdning. Det drejer sig nemlig om fødevarer»kørekortet«, som nu er blevet bragt ind i debatten om den fødevarerpolitiske redegørelse.

Det, hr. Martin Lidegaard var inde på, var, at en sådan ordning skulle genere nogle andre grupper. Jeg forstod det sådan, at hr. Martin Lidegaard mente, at det ville genere udlændinge, som f.eks. ville etablere sig i små butikker.

Derfor vil jeg spørge hr. Martin Lidegaard, om det ikke er sådan, at det altid er en fordel for folk, som kender reglerne dårligt, og som skal etablere sig i et andet land, at de får en uddannelse, at de klart får at vide, hvad det er, de skal opfylde og ikke opfylde, frem for at de etablerer sig og så bagefter bliver underkendt af kontrollen.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Til hr. Henrik Vestergaard: Den pesticidhandlingsplan, som Det Radikale Venstre støttede sidste gang, indeholdt både et frivilligt element og f.eks. også indførelse af pesticidafgift, nogle direkte markedsincitamenter, som samtidig skubbede i den rigtige retning. Og igen: Hvorfor skal alt være frivilligt? Hvorfor ikke både benytte sig af de gode frivillige aftaler og af mere håndfaste virkemidler?

Til hr. Jens Kirk: Ja, det er jo rigtigt, at vi har fået en stor koncentration på indkøbssiden også, men det dækker altså kun visse dele af landet, herunder ikke mindst de store byer. Hvis vi derimod tager ud i de små Brugser og købmænd i landdistrikterne, har de jo slet, slet ikke den samme beskyttelse, om jeg så må sige, i kraft af deres volumen. Så det er en delvis sandhed.

Men det er også sjovt, at det lige præcis er i de store byer, at økologien står stærkest. Det er lige præcis i de store byer, at de små producenter står stærkest.

Og så til fru Ritt Bjerregaard: Jeg er er helt enig i de synspunkter, som fru Ritt Bjerregaard fremførte. Jeg vil ikke udelukke, at man kan strikke en uddannelsesordning sammen i forbindelse med »kørekortet«, som vil virke fornuftigt. Vi ved bare heller ikke, hvad situationen er derude i forhold til de etniske minoriteter. Vi ved ikke, hvor barrieren ligger.

Jeg har haft møde med en etnisk minoritetskonsulent fra Københavns Kommune og Århus Kommune, der beskæftiger sig specifikt med etniske minoriteter i de former for erhverv. Mit indtryk er, at de problemer, som er her, kan være et vidensproblem, som fru Ritt Bjerregaard lægger op til, men i virkeligheden er der også nogle helt andre typer problemer, som kommer før det, nemlig det overhovedet at henvende sig til

danske myndigheder på et sprog, man ikke kender, og komme i gang.

Kl. 12.15

Hvordan kan fru Ritt Bjerregaard tilrettelægge den rigtige indsats uden præcis at kende problemets omfang og vide, hvor det ligger henne? Det er derfor, jeg efterlyser et bedre vidensgrundlag, inden man forhaster en lovgivning igennem. Jeg er egentlig ikke i tvivl om, at fru Ritt Bjerregaard og jeg ønsker det samme mål, ønsker at komme det samme sted hen. Det, jeg ønsker, er måske lidt større viden ikke mindst på dette område, før vi ligesom sætter paragrafferne på plads.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Mogens Nørgård Pedersen som ordfører.

Undskyld, hr. Christian H. Hansen vil gerne have sin tredje korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Det bliver jeg nødt til, for hr. Martin Lidegaard sagde, at det var en sejr for Dansk Folkeparti, at fødevarer»kørekortet« nu er blevet en realitet – ja, det er korrekt – og kom så også med en bemærkning om, at det hjalp jo også, fordi vi havde et anstrengt forhold til visse grupper.

Hvis man læser beslutningsforslaget, er der slet ikke lagt op til noget anstrengt forhold til visse grupper. Det var lige før, jeg fik et anstrengt forhold til hr. Martin Lidegaard, men det kommer jeg nok over. Men det indgår slet ikke.

Nu må jeg så spørge De Radikale: Er det således, når jeg nu oplyser, at det, der faktisk sker i arbejdsgruppen, er, at samtlige virksomheder kommer ind under denne ordning, altså uanset hvilket etnisk lag man kommer fra, vil De Radikale så støtte det?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Martin Lidegaard, og så håber jeg, at vi kan gå til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Det Radikale Venstre kan ikke støtte forslaget, fordi vi ikke føler, at grundlaget er belyst ordentligt, og vi føler os derfor heller ikke overbevist om, hvilke virkemidler vi skal bruge.

Jeg vil gerne medgive hr. Christian H. Hansen, at der i Dansk Folkepartis forslag ikke står noget om etniske minoriteter, det vil jeg gerne

medgive. Det var måske heller ikke helt fair at skyde hr. Christian H. Hansen motiver i skoene, som ikke fremgår direkte. Jeg konstaterer bare, at det her forslag kan få vidtrækkende konsekvenser for netop den gruppe mennesker. Og så tillod jeg mig at koble til – hvad der jo heller ikke er helt forkert – at Dansk Folkeparti vel alt andet lige i forhold til andre partier i dette Folketing har en vis skepsis i forhold til de etniske minoriteters gavnlighed i det her land. Det var den tankegang, der lå til grund for mine udtalelser.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Nu går vi altså videre i ordførerrækken.

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Hidtil har udviklingen på fødevarerområdet gået fra jord til bord, fra bondens mark til forbrugers bord. Hvis vi ikke gør noget, kan udviklingen på fødevarerområdet gå den forkerte vej fra bord til jord, fra spisebord til kirkegård. Det må vi gøre alt, hvad vi kan for at forhindre. Derfor er jeg glad for, at vi har mulighed for her at diskutere, hvordan vi kan få bedre og mere sunde fødevarer, og hvordan vi kan øge forbruget af sunde fødevarer i befolkningen.

Generelt kommer den fødevarerpolitiske redegørelse bredt omkring de relevante emner på området. Det er positivt, at fødevarerpolitikken tager udgangspunkt i en helhedsorienteret indsats, der går fra produktion af fødevarer til forbrugernes bord.

Jeg er enig med ministeren i, at fedme er et voksende problem, hvor vi skal have gjort en ekstra indsats. Regeringens indsats fokuserer på øget oplysning om en mere sund kost. Jeg er også enig med ministeren i, at oplysning er et vigtigt indsatsområde.

Det er også rigtigt at tage fat på at forbedre børns sundhed, sådan som ministeren lægger op til i redegørelsen.

Vi må også ind at gøre en ekstra indsats i forhold til de personer, der er blevet overvægtige, bl.a. ved at arbejde mere med at tilbyde overvægtige motion og omlægning af kostvaner som led i deres behandling.

Jeg fornemmer, at vi er enige med regeringen i, at en sund kost først og fremmest sikres via almindelige sunde fødevarer, og at tilsætning af næringsstoffer i fødevarer kun skal ske i yderst få tilfælde, som f.eks. tilsætning af jod i salt.

Nu tyder meget på, at EU vil liberalisere salget af berigede fødevarer i Danmark. Det er vi i

Kristeligt Folkeparti meget imod. Man øger kun problemerne med fedme, hvis man f.eks. tilsætter vitaminer til slik. Manglende vitaminer er nemlig ikke hovedproblemet for danskere, men derimod et for højt forbrug af fedt og sukker. Hvis man begynder at markedsføre slik som sunde fødevarer, giver det folk en falsk følelse af, at det er sundt at spise slik. Det kan føre til øget forbrug af slik og større problemer med fedme.

Jeg håber meget, at ministeren vil gøre alt, hvad der er muligt for at spænde ben i EU for salg af berigede fødevarer. Jeg kunne tænke mig at høre fra ministeren, hvordan sagen med harmonisering af regler for salg af berigede fødevarer står i EU.

Kl. 12.20

Ministeren nævner i redegørelsen, at der er sket store fremskridt inden for bekæmpelse af bakterier i fødevarer, f.eks. salmonella. Det er positivt, at der efter et sejt træk over flere år, er sket et fald i tilfælde af bakterier i fødevarer.

Jeg kan frygte, at udviklingen i løbet af få år kan gå den forkerte vej. Det skyldes, at der ikke afsættes nok midler til at gennemføre en effektiv fødevarerkontrol. Tal fra Fødevarerdirektoratet viser, at 20 pct. af de planlagte kontrolbesøg i supermarkeder, restauranter og slagterbutikker sidste år ikke blev gennemført.

I de kommende år er det vigtigt, at fødevarerkontrollen prioriteres højt. Forbrugere må have sikkerhed for, at de fødevarer, de køber i butikkerne, er i orden.

Kristeligt Folkeparti mener, at der er opnået gode resultater med smileyordningen. Vi kan også tilslutte os, at regeringen nu vil offentliggøre smileyen på internettet. Det giver forbrugere mulighed for at handle i butikker, hvor fødevareresikkerheden er højest. Men når smileyerne offentliggøres på internettet, er det så meget desto vigtigere, at ordningen administreres på et ordentligt grundlag, så ingen butikker uberettiget bliver hængt ud i offentligheden.

Når det gælder fødevareregionernes administration af smileyordningen, er der stor forskel på, hvor mange påbud, bøder der udstedes. En undersøgelse fra landets fødevareregioner viser, at knap 9 pct. af kontrolbesøgene i Viborg Amt førte til sur eller halvsur smiley, mens det kun var tilfældet i 1 pct. af tilfældene i Århus. Det tyder på, at der er behov en mere ensartet administration af ordningen i fødevareregionerne. Det må være sådan, at ordningen administreres nogenlunde ens, uanset hvor i landet man bor.

Den fødevarerpolitiske redegørelse har et lille afsnit om GMO'er. Der nævnes, at der skal fastsættes klare regler for sameksistens mellem forskellige produktionsformer med og uden GMO.

Jeg må sige, at Kristeligt Folkeparti er lodret imod regeringens holdning i denne sag. Sameksistensen betyder, at vi nu skal acceptere GMO-afgrøder i Danmark. Kristeligt Folkeparti mener i stedet, at dansk landbrug og regeringen skal indgå en frivillig aftale om ikke at bruge genmodificeret såsæd på dansk jord. Det er et problem, at de foreslåede afstandszoner mellem GMO-afgrøder og andre afgrøder, ikke er prøvet i praksis. Der er stor risiko for spredning af GMO-afgrødernes ændrede arveanlæg til andre marker og til vilde planter. Det er uvist, hvilken effekt dette vil få for arveanlæggene i den danske flora. I den sag mener vi, at usikkerheden skal komme miljøet til gode.

Det er vigtigt at sikre en solid forskningsindsats på fødevarerområdet. Der er vi enige med regeringen. Regeringen vil samle forskningsindsatsen på området. Begrundelsen er at styrke forskningsindsatsen, men samtidig reducerer man de samlede forsknings- og innovationsbevillinger på jordbrugs- og fødevarerområdet med 76 mio. kr. fra 2003 til 2004. Vi kan frygte, at denne samlede forskningsindsats på området vil blive forringet.

Og så har der også i dag været talt en del om sunde og usunde fødevarer. Det er jo sådan med ordet sund, at det kan gradbøjes: sund, sundere, sundest. Og der skal ikke være nogen tvivl om, at i Kristeligt Folkeparti går vi ind for de sundeste fødevarer. Forleden hørte jeg godt nok en udtale sig om, at frugt, der var sprøjtet med pesticider, var sundere at spise end ikke at spise frugt. Så der er mange måder, som man kan koble tingene sammen på. Sund, sundere, sundest? Ja, det sundeste, tak.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Der var en enkelt kort bemærkning til hr. Martin Lidegaard, som ikke kom med. Så hr. Ole Vagn Christensen for en kort bemærkning til hr. Martin Lidegaard.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det var det udtryk, som kom fra hr. Martin Lidegaard om, at man ikke havde nogen undersøgelse af nødvendigheden af et fødevarer»kørekort«, og så gik han ligesom over i den etniske diskussion.

Jeg vil godt spørge hr. Martin Lidegaard til dengang, man havde en anden forretningsstruktur end den, man havde op gennem 1960'erne, 1970'erne og 1980'erne her i Danmark. Hvis vi går tilbage til min barndom, var der en købmand, en slagter på næsten hvert eneste gadehjørne. Havde man da ikke et bevis, hvor man sådan set havde været med til at erklære, at man havde ret til at drive sin virksomhed, som sådan set kunne tages fra en, hvis man ikke levede op til det, altså at der deri lå en information?

Kl. 12.25

Jeg vil derfor føre det videre og spørge hr. Martin Lidegaard, om vi ikke i dag har en forandret forretningssituation i Danmark med mange små forretninger, både tankstationer og alle mulige andre steder, som sådan set gør, at vi nok er nødt til at tænke over den sag.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg vil meget nødig gå i detaljer med hr. Ole Vagn Christensens barndom, men jeg vil medgive, at hele forretningskulturen i Danmark har udviklet sig ganske betragteligt i de sidste 30, 40, 50 år.

Jeg tror også, jeg gav udtryk for, at jeg sådan set tror, at der er behov for nogle skarpere regler, og jeg tror også, der er behov for nogle helt nye virkemidler, men jeg føler ikke, og jeg mener ikke, at vi har tilstrækkelig viden om, præcis hvor det er, skoen trykker, og deraf hvilke virkemidler vi skal sætte ind med.

Nu ved jeg ikke, hvornår ministeren vil gøre det, men på et eller andet tidspunkt skal vi jo have evalueret hele vores egenkontrol af de mindre virksomheder. Det vil sige, vi skal alligevel lave spørgeskemaerne, vi skal alligevel ud og besøge dem, og så var mit forslag: Hvorfor ikke tage hele det her med plus effekten af de lovændringer, vi lavede, i én samlet undersøgelse, og gerne, vil jeg sige, i første halvdel af 2004, og så lovgiver vi, og så er Det Radikale Venstre med hele vejen igennem?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så har hr. Christian H. Hansen bedt om sin tredje korte bemærkning, og den skal han have. Hr. Ole Vagn Christensen vil også gerne på igen. Så hr. Martin Lidegaard slipper ikke endnu.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg er nødt til at sige til hr. Martin Lidegaard, at jeg tror stadig væk, at det er misundelsen, der præger denne debat, når vi taler fødevarer»kørekort«.

Nu har hr. Martin Lidegaard flere gange sagt, at man gerne vil sætte noget andet i stedet, og at man egentlig troede, det trængte til en opstramning, men man havde ikke haft nogen konkrete beviser på, at det egentlig gjorde det, og hvad der efterhånden er blevet sagt. Men det er således, at Told og Skat er kommet med nogle klare beviser på, at der er problemer, fødevarer»kørekort« er kommet med nogle klare beviser på, at der er problemer.

Hr. Martin Lidegaard siger: Jeg tror, at der skal stilles noget andet i stedet. Hvad er det så ud over det her fantastiske fødevarer»kørekort«, der så kan stilles i stedet, for der findes faktisk ingenting? Men hr. Martin Lidegaard må holde op med kun at tale om, at der skal stilles noget i stedet. Han må også komme med nogle beviser på, hvad det er.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg skal nok lade være med at forlænge debatten, men jeg kan ikke lade være med at spørge, om det virkelig kan være rigtigt, at Det Radikale Venstre ikke har set den udvikling, som vi andre har set. Vi har set det beskrevet dag efter dag i dagspressen, vi har hørt det fra HORESTA, vi har hørt det fra bryggerierne, vi har hørt det fra den ene og den anden, at der er manglende information, når man ikke har fortalt disse mennesker, hvordan reglerne er.

Når man ikke har gjort det, kan man heller ikke forlange, at der kan være denne adfærdsendring. Man kan slå hårdt ned på mennesker, som man har givet den fornødne information, og det er jo det, der ligger i det, når man taler om, at man vil have et fødevarer»kørekort«.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Misundelse er jo en meget grim ting, men jeg vil gerne medgive hr. Christian H. Hansen, at jeg er misundelig på den utrolige skråsikkerhed, hvormed hr. Christian H. Hansen kan udtale sig om, hvad der er de rette løsninger på problemer, som hverken han eller jeg kender karakteren af.

Dermed vil jeg også sige til hr. Christian H. Hansen og hr. Ole Vagn Christensen, at jeg med-

giver, at der er problemer. Det er der ingen uenighed om. Vi oplever dem på alle mulige led og kanter: skatteproblemer, fødevarer sikkerhedsproblemer, forkerte etiketter på forkerte varer osv., osv., osv. De er der.

Men jeg tror nu altså, at de to herrer må medgive mig, at for det første kender vi ikke det præcise omfang, for det andet ved vi meget lidt om uddannelsessiden. »Kørekort«-forslaget består jo af to dele, dels sanktionerne, hvor jeg i øvrigt har tilkendegivet, at jeg er med på skrapere sanktioner – jeg forstår bare ikke, hvorfor vi skal have et »kørekort« for at forbyde folk at drive erhverv, men det er en selvstændig diskussion – dels hele uddannelsesdelen.

Det er her, jeg mener, at partierne bag det forslag træder ved siden, for de kender lige så lidt som jeg, præcis hvad årsagerne til de fejl, der bliver begået, er. Hvorfor begår man de her fejl? Er det uvidenhed, er det uvilje, er det økonomiske hensyn, hvad er det helt præcis? Det gælder både for danskere med og uden etnisk baggrund. Det er den radikale pointe.

Kl. 12.30

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Keld Albrechtsen som ordfører.

Keld Albrechtsen (EL):

Man må medgive fødevarerministeren, at der er mange udmærkede generelle betragtninger og målsætninger i redegørelsen, men desværre må man jo sige, at der er meget lidt forpligtende handling til at komme videre mod en bedre fødevarerpolitik. Det er mest ord og manglende handling, og derfor må man sige, at samlet set kan man nok blive nødt til at betragte redegørelsen som en tynd kop te.

Jeg vil nævne nogle af de punkter, hvor der efter Enhedslistens opfattelse er virkelig brug for handling og brug for kraftige forbedringer i det, ministeren har lagt frem.

Hvis vi ser på det globale først, WTO og EU-politikken, har det været nævnt fra flere sider, og det er jeg fuldstændig enig i, at der er en helt utilfredsstillende mangel på handling fra regeringens side i spørgsmålet om afvikling af landbrugsstøtte.

Der var en vis bevægelse i regeringens holdning under verdenshandelstopmødet i WTO i Cancún i september, men indsatsen kom for tre-trent og for sent og nåede ikke at påvirke topmødets forløb i tilstrækkelig grad, og nu kan man jo så frygte, at den indsats går i stå igen.

Derfor vil jeg godt spørge ministeren, om regeringen har påtænkt at få gang i WTO-forhandlingerne om afvikling af landbrugsstøtten med danske udspil om afvikling af eksportsubsidier, f.eks. bomuldssubsidier, sukkersubsidier. Der er rige muligheder for at gå i gang og for at stille disse forslag i EU.

Efter Enhedslistens opfattelse er afvikling af landbrugsstøtten helt central for at kunne genetablere en dialog mellem de fattige lande og de rige lande her i verden, en dialog, som jo gik i stå i Cancún, og som vil begynde at gå direkte baglæns, hvis ikke de rige lande gør en indsats for at få dialogen i gang igen. Som et af de lande i verden, der modtager størst landbrugsstøtte pr. indbygger, har Danmark jo naturligvis en særlig forpligtelse til at gå foran på det område.

Når vi ser på EU-politikken, så er der jo meget, meget store mangler i EU's dyrevelfærdspolitik, spørgsmålet om transporttiderne er jo bekræftet kendt, og jeg vil spørge ministeren, om der forberedes nye initiativer fra dansk side til at påvirke EU's beklagelig manglende indsats på det område. De tanker, Kommissionen hidtil har fremlagt, er jo ikke tilfredsstillende, og der må efter min mening lægges et bestandigt dansk pres på den for at få nedbragt transporttiderne og få skaffet ordentlige vilkår for dyrerne.

Så er der GMO-sagen, som også Kristeligt Folkepartis ordfører var inde på, og jeg deler meget Kristeligt Folkepartis synspunkt, at den linje, som ministeren melder ud i sin redegørelse, ikke er tilfredsstillende, for der lægges jo op til en godkendelse af nye GMO'er, nye gensplejsede planter.

Derfor vil jeg godt spørge, om ministeren vil være så overordentlig venlig over for Folketinget at fastslå, at ministeren selvfølgelig er indstillet på, og at regeringen som helhed er indstillet på at respektere den folketingsbeslutning og arbejde for at efterleve den folketingsbeslutning, som vi traf i maj om, at moratoriet, der hindrer vedtagelse og godkendelse af nye GMO'er, skal opretholdes som et minimum, indtil Europa-Kommissionen har fremsat forslag om ansvarsregler. Det har Kommissionen jo desværre hidtil ikke villet, og det betyder altså, at moratoriet skal opretholdes, og at regeringen skal arbejde for, at moratoriet opretholdes og derfor også gå imod konkrete ansøgninger.

Kl. 12.35

Derfor er det ikke tilfredsstillende, når ministeren så i sin redegørelse bare skriver, at sådanne godkendelser skal ske på et forsvarligt

grundlag, for det giver jo det indtryk, at ministeren er indstillet på at gå i gang med godkendelserne. Der håber jeg, også for at vi for at undgå, at der nu skal til at være konfrontation om det her, at ministeren kan give et klart svar til Folketingets flertal på det spørgsmål her i dag.

Med hensyn til fødevarerkontrollen deler jeg jo den bekymring, som bl.a. fru Ritt Bjerregaard gav udtryk for. Vi har prøvet at følge med i, om der rent faktisk er sket en svækkelse af levnedsmiddelkontrollen ude i regionerne, hvilket vi har en alvorlig formodning om. Men det er et meget uigennemskueligt område; det er for et folketingsmedlem meget, meget vanskeligt at trænge til bunds i disse ting. Det er noget, der er utilfredsstillende i sig selv.

Vi mener, at regeringens strategi med at overlade tingene til egenkontrol i vidt omfang ikke er lykkedes, og derfor er den forudsætning, som den offentlige kontrol hviler på, nemlig at der skulle være en stærk egenkontrol, navnlig når det gælder de små virksomheder, ikke opfyldt. Vi må konstatere, at kontrollen i dag på levnedsmiddelområdet ikke lever op til det, forbrugerne har krav på, fordi den samlede virkning af egenkontrol og offentlig kontrol, som var forudsat, ikke er opfyldt.

Det synes jeg er et alvorligt problem, som jeg håber ministeren kan gå lidt mere i detaljer med, herunder også hvordan målsætningerne for opfyldelsen af egenkontrollen i de mindre virksomheder skrider frem.

Jeg synes, det har været et opmuntrende træk ved den her debat, at så mange partier – jo helt åbenlyst omfattende et flertal i Folketinget med Dansk Folkeparti, SF, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og altså også Enhedslisten – ønsker, at der skal gøres en markant større indsats for økologien end den, der umiddelbart er lagt op til i ministerens redegørelse. Det peger for mig i retning af, at det må være muligt her i løbet af efteråret, også når vi kigger på det bevillingmæssige i forhold til finansloven, at sikre konkrete forbedringer for økologien. Vi skal drøfte det senere i dag i forbindelse med et konkret beslutningsforslag.

Men der vil også være andre muligheder, f.eks. blev det nævnt i forbindelse med Økologiens Hus. Det kan også komme ind i forbindelse med udarbejdelsen af en pesticidhandlingsplan, hvor det må sikres, at den målsætning, der var i den tidligere handlingsplan om omlægning af flere landbrugsbedrifter for at sikre pesticid-

handlingsplanen, rent faktisk bliver ført ud i livet.

Man kan jo sige ganske enkelt, at den samlede reduktion i pesticidanvendelsen i Danmark alene skyldes det økologiske landbrugs indsats. Hvis den ikke havde været der, så havde pesticidhandlingsplanen sammenlagt ikke givet resultat. Det synes jeg er værd at tænke over.

Når man så samtidig ser, og det må jeg jo desværre fastholde over for ministeren, at vi altså får mere gift i vores fødevarer i øjeblikket, bl.a. også som følge af øget anvendelse af Roundup, fortsat brug af stråforkortere osv., hvor der også er en mangelfuld indsats fra myndighedernes, fra ministerens og fra EU's side med hensyn til at få gjort noget ved problemerne, så er det ekstra nødvendigt, at det økologiske jordbrug bliver styrket, og at vi får fremrykket omlægningen til økologisk jordbrug. Det er også derfor, vi har peget på, at der skal være en offentligt finansieret madordning i skoler, institutioner, på sygehuse osv. for at få skabt en kraftig forøget efterspørgsel efter økologiske fødevarer.

Kl. 12.40

På hele økologiområdet er der altså behov for langt flere initiativer end de lidt handlingstomme målsætninger, som ministeren har fremlagt i sin redegørelse.

Alt i alt må vi altså sige, at fra Enhedslistens side ønsker vi, at den her redegørelse bliver erstattet af en egentlig handlingsplan på det fødevarerpolitiske område.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg skal selvfølgelig glæde mig over, at hr. Keld Albrechtsen også foretog sådan en nuanceret gennemgang af hele den fødevarerpolitiske redegørelse. Jeg vil nu sige, at jeg er glad for, at i hvert fald Danmarks fødevarerindsats hviler på et sikkert vidensgrundlag.

Vi fik en lille ting omkring den internationale indsats, og den er jeg altså nødt til at anholde, hvor man ligesom giver indtryk af, at under WTO-forhandlingerne om mere frihandel også med fødevarer i Cancún var det meget EU's – og jeg kunne forstå, at kritikken også gik på regeringen – skyld, at de her forhandlinger ikke kom videre, og hvordan gjorde man nu?

Det er altså for skrap kost, må jeg sige hr. Keld Albrechtsen. Vi havde i foråret her en debat, der hed forespørgsel nr. F 46 om handel med serviceydelse, som er en del af hele WTO-komplekset og den forhandlingsrunde, man er i

gang med i øjeblikket, som hedder Doharunden. Under den forespørgsel fremsatte Enhedslisten forslag til vedtagelse, der foreslog, at man stoppede videre forhandlinger om handels- og serviceydelser, men da man har et princip om, at der skal forhandles om alt og være et endeligt resultat, så havde en vedtagelse af det jo betydning, at vi slet ikke var kommet videre.

Så jeg synes, det er skrap nok, at det er Enhedslisten, der skal stå her og fortælle os andre, der kæmper for fri handel, at den er den store frihandelsforkæmper.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu hopper kæden da helt af for hr. Henrik Vestergaard. Jeg nænnede sådan set slet ikke at komme ind på det spørgsmål. Det synes jeg var for hårdt over for hr. Henrik Vestergaard. Problemet var jo, at det var lige præcis EU's insistensen på, at de emner skulle blive ved med at være i forhandlingerne, der gjorde, at den mexicanske regering måtte konkludere, at det var umuligt at gennemføre runden.

Det havde Enhedslisten i al beskedenhed forudset allerede på det tidspunkt, og det er helt korrekt, at vi derfor foreslog, at EU skulle lade være med at mase på med de emner, fordi det ville ødelægge forhandlingerne i Cancún, og det gjorde det så også. Det går først op for den danske regering i løbet af de allersidste par døgn i Cancún, hvor man så også begynder at tænke over det, det vil jeg så medgive. Så langt vil jeg dog medgive det, men altså flere måneder for sent begynder man at tænke på det, og det gælder også hr. Henrik Vestergaard.

Så jeg havde egentlig ønsket at skåne hr. Henrik Vestergaard for at gå tilbage og se på det, men når det så nu bliver bragt frem, bliver jeg jo nødt til at minde om det.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Det er fuldstændig korrekt, at jeg var mindst lige så frustreret som hr. Keld Albrechtsen over, at de forhandlinger ikke lykkedes. Men det, der nu bliver sagt, er altså fuldstændig ukorrekt, og jeg vil godt bede om, at vi får et ordentligt vidensgrundlag.

Det, der under forespørgsel nr. F 46 var forslag til, var, at man ikke gik videre med handel med serviceydelser, det, der betegnes som GATS, og hvis det var stoppet, var det hele stoppet. Det, der var problematisk, og der kan man

muligvis også godt klandre EU under Cancún-forhandlingerne, var det, der hedder Singapore-emnerne omkring handel og investering, handel og konkurrence.

Så jeg må fuldstændig afvise det, der bliver sagt, og jeg må fastslå, at hvis den vedtagelse, som Enhedslisten havde foreslået, var kommet igennem det danske Folketing, så var det slut med overhovedet at forhandle videre med det, der hedder Doharunden, og ergo var hele WTO-arbejdet gået i stå. Er det ikke korrekt?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jamen vi foreslog faktisk, at man skulle lade være med at lave den brede dagsorden. Man skulle lade være med GATS. Det er rigtigt. Man skulle også lade være med investeringer. Det foreslog vi rent faktisk, fordi vi var klar over, at det ville ulandene ikke have.

Det gik jo så også op for hr. Vestergaard og for ministeren, men desværre altså på et meget sent tidspunkt og på et tidspunkt, hvor toget var kørt, og hvor forhandlingslederen, den mexicanske handelsudenrigsminister, måtte konstatere, at det ikke var muligt at komme længere.

Kl. 12.45

Sådan er det historiske forløb altså. Hvis man havde fulgt Enhedslistens råd lige fra starten, havde man lagt hele vægten på at få landbrugsstøtten afviklet, at få eksportstøtte væk, f.eks. at få et gennembrud for så vidt angår bomuld, som EU kunne havde fået, chancen var der de første dage af topmødet, men også dér reagerede man for langsomt og for trægt til, at det fik effekt. Kommissær Lamy forsøgte med en melding, men blev blokeret på grund af det forhandlingsmandat, som han havde fra ministrene, inklusive den danske regering.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Henrik Vestergaard for tredje gang.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Det bliver altså ikke mere rigtigt af, at man gentager det.

Der var ingen problemer med GATS, altså handel med tjenesteydelser, det var ikke en problematik i Cancún, fordi den måde, man jo bygger det op på, er, at hvert enkelt land eller hver enkelt region selv melder ind, hvor man gerne vil have noget mere konkurrence, det være sig inden for skibsfart, det være sig inden for it. Det

var ikke et tema, heller ikke for de afrikanske lande, i Cancún, så derfor er det, der bliver sagt her, noget sludder.

Men fakta er, at hvis handel med tjenesteydelser, altså GATS, var blevet stoppet, så var det hele faldet sammen. Så kan vi sagtens finde nogen enighed om, hvordan man ellers kunne have formuleret det osv., men Enhedslisten skal i hvert fald ikke slå sig op som de store frihandelsforkæmpere, for allerede i maj forsøgte de at stoppe hele processen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det er lidt trist, at hr. Henrik Vestergaard hager sig fast i en fuldstændig besynderlig teori om forhandlingsforløbet.

Jeg kan ikke mindes, at spørgsmålet om GATS nogen sinde har været et ønske fra ulandenes side, og et tilbud om at droppe GATS har aldrig nogen sinde kunnet genere ulandene, men det afgørende var, at vi ikke ønskede Singaporeemnerne ind. Det var det afgørende, og det indså hr. Henrik Vestergaard jo også i elvte – eller rettere i tolvte time, men altså desværre lidt sent.

Men nu skal vi jo så ikke have hele debatten om, at det var for sent og for trægt, for det har jeg sagt, og hvis nu vi kan gøre det bedre ved at få forhandlingerne i gang – det var også derfor, jeg spurgte ministeren, om der ville komme danske udspil til at få forhandlingerne i gang igen ved at få sat gang i landbrugsstøtteafviklingen – skal vi jo ikke trampe rundt i det historiske forløb; så langt vil jeg da gerne forsøge at slutte fred med hr. Henrik Vestergaard. Men jeg må sige, at hans fremstilling af det historiske desværre er forkert.

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel):

Jeg er næsten ked af at afbryde den debat, som udspiller sig mellem hr. Henrik Vestergaard og hr. Keld Albrechtsen om et emne, som måske ikke relaterer sig sådan direkte til den diskussion og den debat, som vi ellers har her i dag.

Hvis jeg skal konkludere på debatten, så synes jeg da, det har været interessant at høre, at meget store dele af fødevarerpolitikken er der en utrolig høj grad af enighed om her i Folketingsalen.

Vi er enige om, at ernæring er et kæmpestort, og også et stigende problem, og at det er en udfordring at gøre en særlig indsats på det her område. Vi er også enige om, at fødevarerne skal

være sikre, og at der skal være en effektiv kontrol med dem. Vi er altså enige om de mere grundlæggende forhold i vores fødevarerpolitik. Der, hvor uenigheden opstår, er, hvordan vi så når disse resultater; det er den reelle forskel i holdningerne.

Fra oppositionens side har jeg sådan nærmest hørt, at man mener, at det hele kan løses og blive bedre, hvis vi får noget mere af det, vi har i forvejen, altså noget mere kontrol, noget mere bureaukrati og nogle flere penge. Virkeligheden viser bare, at bedre vaner og bedre ernæring ikke opnås gennem de sædvanlige værktøjer, som oppositionen peger på, og et af elementerne har jo været offentlige bespisningsordninger, altså offentlige ordninger på den måde, at de er betalt af det offentlige.

Kl. 12.50

De erfaringer, vi har på det område – hvis vi skal nøjes med at gå over Øresund, har vi dem jo fra Sverige – viser klart, og det har også været inde i debatten her i dag, at offentligt betalte bespisningsordninger ikke betyder, at man ser det knæk i den kurve over fede børn og unge mennesker, som vi ønsker os. Man har altså ikke opnået det, man ville med den offentligt betalte bespisningsordning.

Derfor synes jeg, vi kan drage de samme paralleller til kontrolområdet, at mere kontrol, den samme kontrol som den, vi har i dag, simpelt hen ikke løser problemerne. Det er ikke antallet af offentlige kontroller og analyser, der er afgørende for fødevarerens sikkerhed.

Det er helt nødvendigt og fuldstændig afgørende, at vi får virksomhederne engageret i selv at være ansvarlige over for de produkter, de leverer. Det er sådan, den virkelige fødevarerens sikkerhed skabes. Den bevidstløse kontrol, altså mere af det, vi har i øjeblikket, flytter ikke noget og fører os ingen steder. Det er samarbejdet, der skal være med til at løse problemerne.

Så der er to grundlæggende politiske holdninger, der brydes og har været det gennemgående tema i den debat, der har været her i dag: Hvad er det, vi vil have? Vil vi have et offentligt bureaukratisk kontrol- og styringssamfund, et samfund, hvor man tror, at problemerne løses med flere offentlige udgifter? Eller tror vi på et alternativ, et samfund, der er åbent over for et reelt samarbejde med borgerne og virksomhederne for at nå fælles mål på det her område? Og der er vel ikke nogen, der er i tvivl om, at regeringen klart går ind for et samarbejde.

Så vil jeg godt prøve at fokusere på nogle af de helt specifikke spørgsmål, der er blevet rejst i dagens debat. Det har været nævnt, at reklamer i forhold til vores børn og unge er utrolig vigtige i forhold til den påvirkning, de har. Der er jo ikke nogen tvivl om, at reklamer ikke er uvæsentlige i forhold til folks indkøbsvaner, og derfor er der vel også virksomheder, der fortsat er parate til at betale for det.

Problemet er bare i dag, at vi ikke isoleret set kan konkludere, at fordi vi vil have en restriktiv holdning på reklameområdet i Danmark, har børn og unge ikke mulighed for på anden vis at skaffe sig viden om, hvad der er interessant at købe – nu snakker vi principielt om de usunde fødevarer, de fede fødevarer, dem, der er fyldt med sukker – fordi vi jo har et samfund i dag, vi har et system i dag, hvor man sidder og zapper og kan gå ind på masser af kanaler i andre lande, hvor man jo har mulighed for at blive gjort bekendt med, hvad der i øvrigt findes på markedet. Så ved at man bare træffer nogle beslutninger i Danmark om, hvordan reglerne er på det her område, er problemerne altså ikke løst.

Så har der også været rejst spørgsmålet om differentiering af priserne. Jeg synes egentlig, det er interessant at se, hvordan fødevarerpriserne har udviklet sig – det tror jeg også blev nævnt af hr. Anders Stenild i debatten tidligere i dag: Fødevarer har aldrig været billigere. Hvis vi kigger på udviklingen over de sidste 30-35 år, så er priserne i dag kun en tredjedel af, hvad de var tidligere. Det burde så have betydet, at der skulle kunne være plads til, at man valgte produkter af en højere kvalitet og dermed også dyrere produkter. Det har bare ikke været tilfældet. 90 pct. af befolkningen køber i dag ind med tegnebogen, forstået på den måde, at de køber ind med udgangspunkt i, at det skal være så billigt som muligt, når de skal have pengene op af tegnebogen.

Hr. Ole Vagn Christensen havde visse resultater fra det virkelige liv, og dem skal man selvfølgelig bruge under alle omstændigheder. Men det viser jo bare, at det ikke er prisen, der er afgørende.

Vi har også nogle glimrende eksempler, synes jeg, i forhold til folks indkøbsvaner, når det drejer sig om frugt og grønt, hvor priserne jo bestemt ikke er steget, og hvor udbuddet er blevet meget større; der har vi jo ikke set en eksplosion i det forbrug, der har været. Hvis vi kigger på sodavand, må vi jo konstatere, at uanset at soda-

vand er blevet væsentlig dyrere, så er forbruget eksploderet netop på det område.

Kl. 12.55

Så var hr. Christian H. Hansen inde på vores forhold, når vi går ud og kontrollerer, altså hvad det er for en attitude, man skal anlægge over for virksomhederne. Skal vi fuldstændig afholde os fra at være rådgivere, hvis virksomheden har behov for at få oplysninger om særlige områder? Der mener jeg, vi har prøvet at finde en fornuftig balance, for det ville være et ressource-spild af dimensioner, hvis vi med den kontrolfunktion, som fødevareregionerne har, ikke er parate til også at ville rådgive virksomhederne.

Nu skal vi jo selvfølgelig ikke i regionerne bestemme, hvilke fliser der skal være på væggene, men jeg mener helt klart, at der er det vigtigt, at vi også tør gå ind og få et samarbejde med virksomhederne.

Med hensyn til berigede fødevarer skal der ikke herske nogen tvivl om, at vi fra regeringens side klart sætter forbrugers hensynet i højsædet. Vi vil også i de forhandlinger, der foregår i EU, presse på, for at hele diskussionen omkring berigede fødevarer bliver så restriktiv som overhovedet muligt.

Forskningsområdet har været rejst. Det er fuldstændig korrekt, at de bevillinger, der knytter sig direkte til Fødevarerministeriet, er blevet mindre, men det er samtidig klart – og det formoder jeg at de partier, der også har været med i forliget om hele vores forskningsstruktur og -udvikling mener – at i stedet for at gøre det meget mere sektorvis, på de enkelte ministeriers områder, som det har været tilfældet tidligere, og holde pengene inden døre, så har der været et ønske om, at man ville styrke den frie forskning. Derfor har det for Fødevarerministeriets vedkommende betydet, at vi også har måttet levere penge til den pulje på 9,5 mia. kr., der nu liggerovre i Videnskabsministeriets regi.

Jeg tror, det var hr. Martin Lidegaard, der nævnede colaautomaternes indtog på skolerne. Det må klart være skolerne eget ansvar, at der ikke findes automater med søde drikke på skolerne.

Med hensyn til økologi: Jeg tror, at i hvert fald de fleste af os har en fælles holdning til, at vi ønsker at styrke økologien, og seneste tiltag på området er 11 mio. kr. til fortsat information på økologiområdet. Det har der stort set været konsensus om her i Folketinget.

Så påpegede hr. Mogens Nørgård Pedersen hele diskussionen omkring fødevarer sikkerhed i

relation til salmonellakontrol. Der bliver jeg altså nødt til at sige, at vi både med hensyn til salmonella og til kampylobakter har haft en kurve, der har vist en klart nedadgående tendens. Det er jo ikke, fordi kontrollen er blevet dårligere, det er, fordi kontrollen er blevet mere fokuseret på de områder, hvor vi ved, der kan være problemer, så det mener jeg er helt afgørende for at udnytte de ressourcer, vi har, bedst muligt.

Så har vi jo været langt ude ad tangenten med hensyn til den fælles europæiske landbrugspolitik, som vi jo har haft lejlighed til at drøfte ved mange forskellige lejligheder og også nu senest på hele WTO-området. Jeg kan forstå, at der skulle være rejst en forespørgselsdebat her i Folketingssalen til udenrigsministeren og til fødevarerministeren, så jeg synes, vi skal henlægge debatten til det tidspunkt, for ellers er det min opfattelse, at vi kommer meget, meget langt ud i periferien af det, som den fødevarerpolitiske redegørelse handler om.

Om dyrevelfærd: Der har vi den klare opfattelse, at vi på det område med den fødevarerpolitiske redegørelse har sat fokus på dyrevelfærdsområdet, men igen med udgangspunkt i, at det er den enkeltes ansvar, og at vi så igen vil gå ind og fokusere vores kontrol på de områder, hvor vi kan have en fornemmelse af, at der er brodne kar.

Kl. 13.00

Vi har jo også haft en diskussion og får det nu her i EU omkring dyrevelfærd, transport af dyr, og der er regeringens holdning jo ikke ukendt. Vi arbejder fortsat ihærdigt på, at 8 timers maksimal transporttid vil være det, man kan acceptere.

Med hensyn til GMO har vi jo løbende holdt Folketingets Fødevarerudvalg orienteret om den nationale strategi, som vi arbejder med på det her område, og der vil blive fremsat et lovforslag i Folketinget efter nytår.

Jeg ved altså ikke, om vi skal tage diskussionen på nuværende tidspunkt. Der er jo ikke nogen tvivl om, at vi må tage en drøftelse af moratoriet, som hr. Keld Albrechtsen henviser til, når vi nu får de første ansøgninger i forbindelse med møderne i EU. Og jeg har også forstået, at udvalget er orienteret om de retlige problemer, der kan være i forbindelse med moratoriet.

Så vender hr. Keld Albrechtsen tilbage til diskussionen omkring indholdet af gift i fødevarer. De tal, som Det Økologiske Råd har fremlagt, har jeg i øvrigt fået et spørgsmål om, og det vil hr. Keld Albrechtsen selvfølgelig få et svar på.

Men de vurderinger, vi har gjort på området, gør, at vi konkluderer, at man ikke kan drage sammenligninger og konklusioner, som det talmateriale, der er fremlagt, i realiteten ikke kan bære.

Men jeg synes, vi har haft en god diskussion og debat her i Folketinget. Når vi snakker fødevarer, så tror jeg aldrig, vi bliver færdige, så der vil sikkert være basis for, at vi får flere forskellige lejligheder til at vende tilbage til det her område.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Tre korte spørgsmål til ministeren: Det første er spørgsmålet om, hvorvidt ministeren deler den radikale opfattelse, at det ville være ganske godt med en tilbundsående undersøgelse af, hvordan egenkontrollen har virket for mindre virksomheder. Altså en evaluering af hele den del af egenkontrollen og eventuelt kombineret med et bedre vidensgrundlag om skatteforhold og sikkerhed på de mindre virksomheder.

Det andet spørgsmål: Ministeren siger, at man har prøvet at lave sådan nogle madordninger i Sverige, og at de ikke virker, fordi kurven ikke er knækket. Man kunne jo sige det samme om de informationsindsatser, der er lavet i Sverige. Jeg synes, vi skal passe på med at grave os ned og sige: Jamen alle former for informationskampagner er et onde, hvis andre lande ikke kan vise resultater. Tværtimod burde vi gå ind og lære af de erfaringer, svenskerne har. Den pointe, der er gældende i dag, er, om det ikke er fair, at alle børn i dette land har muligheden for at tilvælge et sundt frokostmåltid.

Og det sidste, jeg bare undrer mig over, er, at ministeren sagde, at folk på den ene side køber med udgangspunkt i tegnebogen, men at prisen på den anden side ikke er afgørende. De to ting kan jeg ikke se hænger sammen.

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Ministeren havde nogle meget interessante bemærkninger i indledningen om forskellige opfattelser af den måde, vi greb fødevarerpolitikken an på, og ministeren gik sådan set lidt i rette med, at der var nogle af os, der mente, at det var nødvendigt med kontrol. Ministeren mente først og fremmest, at der var tale om et samarbejde, og at det var godt med samarbejde med landbruget og industrien.

Jeg vil minde ministeren om, at der er noget, der hedder sammenspisthed, og at sammenspisthed kommer man bedst til livs ved, at der er kontrol fra nogle udenforstående, som tjekker, at tingene fungerer på en rigtig måde.

Det betyder ikke, at man ikke kan snakke sammen om tingene. Det betyder heller ikke, at fødevareregionerne ikke har en opgave i forhold til virksomhederne, men uden en kontrol er det simpelt hen ikke muligt at give den sikkerhed, som borgerne med rette har krav på.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Først vil jeg gerne takke ministeren for de svar, der er givet på de fleste af spørgsmålene. Der var så lige et spørgsmål, der ikke kom svar på. Det kan have den årsag, at der simpelt hen har været så mange spørgsmål, at man ikke har kunnet nå at få det hele med.

Kl. 13.05

Men i baggrundsrapporten på side 38 står der noget omkring egenkontrollen. Og der rejses spørgsmål omkring egenkontrollen og så det, der er lagt op til, hvor det står beskrevet, at det er et væsentligt element for fødevarer sikkerheden. Men er ministeren ikke enig i, at det også er et væsentligt element for både mærkning, vildledning og dokumentation for uskadethed osv., og er ministeren ikke enig i, at vildledningsproblematikken er et større, stigende problem, som der bør kigges nærmere på?

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Vi tager hr. Keld Albrechtsen med også, og hr. Touborg, også en kort bemærkning? Ja. Jeg tror, vi tager nogle stykker.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er helt med på, at vi kan tage debatten om landbrugsstøtteordningerne i forbindelse med den forespørgselsdebat, som vi skal have om forhandlingerne i WTO, så det vil jeg så ikke stille yderligere spørgsmål om nu, men blot komme med et opfølgende spørgsmål om det med GMO. Jeg spurgte jo helt præcist, om ministeren kan bekræfte, at regeringen fuldt og helt arbejder på grundlag af det, Folketinget vedtog i beslutningen fra maj om moratoriet. Og der må jeg sige, at det altså bekymrer mig meget, at der ikke kommer et svar fra ministeren. Så kunne vi ikke godt få den bekræftelse?

Hvis ministeren ikke ønsker at arbejde på grundlag af Folketingets beslutning, så må ministeren jo komme til Folketinget og sige det, og så må vi jo diskutere med regeringen, hvad der så skal ske. Men er det det, der ligger i det?

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Vi tager hr. Kristen Touborg, og så får ministeren noget ekstra taletid, fordi der har været fem på podiet.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Ministeren siger, at samarbejde er sagen. Og så stiller ministeren samfundet op på to forskellige måder: Enten har man et åbent og imødekomende samfund, eller også har man statskontrol. Det er lidt fortegnet, men det er sådan det billede, jeg får af det, ministeren siger.

Altså for mig at se udelukker det ene jo ikke det andet. Vi har det sådan, at tillid er godt, men at kontrol altså er nødvendig. Derfor er det sådan, at vi synes, det er fint med egenkontrol, den kan bare ikke stå alene. Og vi skal være sikre på, at den egenkontrol, der så er, fungerer.

Der har været nedsat en arbejdsgruppe, der har arbejdet med forskellige retssikkerhedsproblemer i forbindelse med kontrolbesøg, og der har jeg set en rapport, som siger, at det i fremtiden stort set udelukkende vil blive varslede kontrolbesøg. Jeg vil godt høre ministeren, i hvor stor udstrækning man så vil gå ud og lave varslede kontrolbesøg i forhold til egenkontrollen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det fødevarerministeren. Normalt er der kun 2 minutter til at svare, men der bliver 5 minutter her, fordi der har været så mange på. Værsgo.

(Kort bemærkning).

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel):

Først til hr. Martin Lidegaard: Jamen jeg tror, at grunden til, at den svenske model ikke har stor succes, primært er, at det er en model, som man har fået trukket ned over hovedet. Det er ikke en model, der har engageret skolebestyrelser, kommunalbestyrelser i et forhåbentlig frugtbart samarbejde.

Og hvis vi ser på, hvad der i øjeblikket egentlig er sket med den vejledning, det materiale, som vi har lavet til skolerne som rådgivnings-, opmuntringsmateriale, så er det revet væk. Vi er

i den heldige situation, at vi nu har sat andet op-lag i trykken, og det giver for mig et klart bevis på, at der er et ønske, et engagement lokalt. Og det er det engagement og det samarbejde mellem forældre og skole, der skal være med til at være drivkraft. Vi ser i øjeblikket masser af positive forsøgsordninger, hvis man kan kalde dem det, på skolerne. Det bobler rundt omkring, og det tager jeg som et godt varsel.

Den model, som svenskerne har valgt, kan vi ikke bruge som udgangspunkt, og det er derfor, vi har valgt en anden vej i vore bestræbelser på at give børnene en mulighed for at få et sundt og et ordentligt måltid mad på skolerne.

Kl. 13.10

Hr. Martin Lidegaard spørger også til egenkontrol og skat. Jeg ved ikke, om det sådan er »kørekortet«, der stadig væk svæver i underbevidstheden hos hr. Martin Lidegaard. Det, der har været problemet i forbindelse med »kørekortet«, har jo været, at det ikke er fødevarekontrollen, der er det kæmpestore problem. Det er derimod sort arbejde, illegal import, svindel med skatteregnskaberne, som har været det allerstørste problem, og det får vi så forhåbentlig løst nu i de bestræbelser, der er på at få udarbejdet et forslag, som giver en mulighed for, at man skal have en form for næringsbrev i virksomhederne.

Nu ligger det mig fjernt – det er til fru Ritt Bjerregaard – at gå i rette med nogen, hvis det er blevet opfattet på den måde. Det har ikke været det, der har været meningen. Det, der har været mit budskab, er, at vi ikke løser problemerne ved at levere mere af det, vi har i forvejen, altså mere kontrol, mere bureaukrati eller flere penge. Det er ikke det, der kan løse problemet.

Det, der løser problemet, er, at vi fokuserer vores indsats på kontrolområdet. Og at samarbejde skulle være synonymt med sammenspisthed, har jeg egentlig vanskeligt ved at forestille mig. Jeg tror, vi udnytter vores ressourcer væsentlig bedre, hvis vi også er parate til at gå ind i en dialog med virksomheden, uden at vi dermed fedter os ind i vores muligheder for eller afskærer os fra efterfølgende at gå ind i en kontrolfunktion.

Til hr. Christian H. Hansen: Jeg tror, vi har en fælles opfattelse og målsætning med hensyn til vores diskussion omkring vildledning.

Egenkontrol kan ikke stå alene, siger hr. Kristen Touborg. Det er jeg fuldstændig enig i, og det gør den jo heller ikke. Men vi kan simpelt hen ikke bygge et system op, hvor vi alene kan

basere os på vores kontrolfunktion, for så skulle vi stå ude og kigge bageren over skulderen ned på flødeskumskagerne hver eneste dag, 365 dage om året. Det ville jo ikke kunne lade sig gøre, og derfor bliver vi nødt til at have nogle egenkontrolprogrammer, der også fungerer, så-dan at vi forpligter virksomhederne til hver eneste dag at holde styr på deres fødevarer-sikkerhed.

Varslede kontrolbesøg? Jamen vi går skam ud i meget stor udstrækning også med vores forskellige rejsehold i øjeblikket i langt større omfang, end det har været tilfældet tidligere, og kommer på uanmeldte besøg, og hr. Kristen Touborg har sikkert også kunnet registrere de resultater, som de uanmeldte kontrolbesøg har givet her på det seneste.

Og så allersidst til hr. Keld Albrechtsen vedrørende GMO: Vi er vel alle sammen enige om, at GMO ikke kan godkendes, hvis det er til fare for sundhed og miljø. Det er de grundlæggende principper, der ligger bag godkendelse af GMO. Men det er min opfattelse af situationen, at moratoriet i realiteten er bortfaldet i forbindelse med vedtagelse af mærkningsreglerne. Så det er op til Kommissionen, som jeg sagde før, at træffe beslutning om, at der skal fremlægges nye GMO'er til bedømmelse. Og der vil vi fra dansk side arbejde ud fra fælles ansvarsregler, når vi skal diskutere ønsket om godkendelse af nye GMO.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så en kort bemærkning fra hr. Ole Vagn Christensen først, hr. Martin Lidegaard, fru Ritt Bjerregaard og hr. Keld Albrechtsen. Det er dem, jeg har noteret op. Vi tager alle fire, og derefter kommer ministeren på talerstolen igen.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Ministeren gjorde i sine afsluttende bemærkninger en bemærkning om, at det, Socialdemokraterne ville, var at lave offentlige bespisningsordninger. Det var noget, vi havde i min barndom, og hvis det er sådan noget, man har haft i Sverige også, så forstår jeg godt, at det er ikke det, der virker. Det er tiden rendt fra. Men jeg forstår godt, at ministeren kan have en interesse i at prøve på at skabe det billede, for det eneste konstruktive forslag, som har været lagt frem for at udføre en handling, bortset fra pjecer og den slags ting, har været det socialdemokratiske forslag om at afsætte en forsøgspulje til investerin-

ger, så man virkelig kan få undersøgt det at kunne gøre skolen til et vigtigt våben i bekæmpelsen af fedmen.

Men vi skal selvfølgelig høre, at det er, fordi vi vil lave offentlige bespisningsordninger. Der er meget, meget langt til offentlige bespisningsordninger, hvis man kun har 50 mio. kr.

Kl. 13.15

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Tak til ministeren for hendes besvarelser.

Det er helt korrekt, at jeg havde »kørekortet« i tankerne, da jeg spurgte til det med behovet for at få en undersøgelse af, hvordan egenkontrollen hos de mindre virksomheder virker. Det er, fordi jeg egentlig havde det indtryk fra tidligere debatter om dette »kørekort«, at ministeren selv i sin tid var betænkelig ved at indføre denne ordning uden det nødvendige vidensgrundlag. Det er i hvert fald det, ministeren har sagt tidligere.

Nu kan jeg så forstå, at fordi der nu er et andet flertal, så har man taget med i regeringsgrundlaget – hvis jeg forstod ministeren rigtigt fra talerstolen lige før – at man uden videre undersøgelse af noget bare vil lave sådan et »kørekort« og nu gør det til Venstrepolitik at gøre det. Det forstår jeg simpelt hen ikke.

Da vi havde høringen om egenkontrollen i Fødevarerudvalget, var der jo den klare pointe, at der var brug for at kigge på, om egenkontrollen virkede for de små virksomheder; om vi er gået for langt der, om vi egentlig opnår det, vi gerne vil, eller om det er blevet for bureaukratisk. Mit spørgsmål er: Hvorfor ikke slå en sådan evaluering sammen med en undersøgelse af, hvordan det egentlig står til med både told- og skatteforhold samt sikkerhed derude?

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg vil også godt takke ministeren for svarene for et øjeblik siden. Det er jo tydeligt nok med de bemærkninger, der kommer her i anden runde, at der er en almindelig bekymring over situationen omkring kontrollen. Jeg synes, det afspejles i de mange spørgsmål, der har været om, hvad der egentlig sker omkring egenkontrollen. Hvordan er det med de små virksomheder? Er der i realiteten kontrol nok? Virker det? Er det sådan, at fødevarerregionerne kan leve op til de forpligtelser, der er? Jeg vil godt sige, at jeg har

mine tvivl om det og nok skal følge op på det efterfølgende.

Så vil jeg gerne tilføje, at jeg deler den bekymring, hr. Keld Albrechtsen har givet udtryk for her i dag om GMO-situationen. Det hænger jo sammen med, at samtidig med at ministeren er involveret i det, så er miljøministeren jo også involveret, og der ligger i hvert fald nogle tilkendegivelser, som ikke svarer til en opfattelse i Socialdemokratiet. Det må vi så finde en måde at få taget op.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Keld Albrechtsen for en kort bemærkning, og vi tager efterfølgende også hr. Kristen Touborg med, og ministeren får igen udvidet taletid.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kan fuldt ud tilslutte mig fru Ritt Bjerregaards spørgsmål om fødevarerkontrollen og også den bekymring, hun giver udtryk for med hensyn til ministerens besvarelse af spørgsmålet om GMO-godkendelser.

Det siger jo sig selv, at ministeren ikke vil tillade GMO'er, der er sundhedsskadelige, eller som skader miljøet, det er jo klart. Men det er ikke det, spørgsmålet går på.

Spørgsmålet går på, om ministeren vil godkende GMO'er, før Europa-Kommissionen har fremlagt et forslag om ansvarsregler, for det er det, Folketinget har vedtaget, at Danmark ikke kan gøre. Så længe Europa-Kommissionen ikke har fremlagt sit forslag om ansvarsregler, kan Danmark ikke deltage eller skal rettere sagt gå imod nye godkendelser af GMO'er. Det er så enkelt, det har Folketinget besluttet, og det er mig ubegribeligt, at ministeren ikke kan bekræfte, at hun vil efterleve Folketingets beslutning.

Men hvis det virkelig er tilfældet, at vi her står med et problem med en regering, der ikke vil efterleve en folketingsbeslutning, så er jeg meget enig med fru Ritt Bjerregaard i, at så må vi have gjort noget ved den sag og have kigget meget alvorligt på, hvad det egentlig er, der foregår.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil godt takke ministeren for svaret på mit spørgsmål om de uvarslede kontrolbesøg. Bare man også er opmærksom på, at der nu foretages mange.

Men på baggrund af den rapport, som den nedsatte arbejdsgruppe har afgivet, som tilsyneladende peger på, at vi i fremtiden stort set kun skal have varslede besøg, så gik mit spørgsmål på, om ministeren kan bekræfte, at de uvarslede besøg, der foregår i øjeblikket, også bliver ved med at foregå i fremtiden, eller kommer der en ændring på det? Jeg mener nemlig, at hvis vi skal bygge noget på egenkontrollsystemet, og det tror jeg nok vi skal, så er det utrolig vigtigt, at den kontrol, der så bliver foretaget, i al fald er uvarslet, så man ikke kan nå at gøre forholdene bedre. Hvis der kun er kontrol en gang hvert andet, tredje eller fjerde år, er det utrolig vigtigt, at det er, som forholdene er til daglig, og ikke som de er pyntet op til.

Kl. 13.20

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fødevareministeren, og der gives op til 5 minutters taletid.

(Kort bemærkning).

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel):

Hr. Ole Vagn Christensen og jeg må være fra nogenlunde samme årgang, for jeg kan høre, at hr. Ole Vagn Christensen stadig væk har de madpakker i erindring, som man i begyndelsen af 1950'erne kunne få udleveret på skolerne. Og jeg kan konkludere på hr. Ole Vagn Christensens kommentar, at det ikke virkede, og det er stort set den samme erindring, jeg har om de muligheder, der var på det tidspunkt for en gratis bespisning i samtlige danske folkeskoler.

Jeg ved ikke, om jeg skal gentage regeringens målsætning om samarbejde om muligheder for at give den vejledning, den rådgivning via det rejsehold, som vi har etableret, til samtlige skoler, uddannelsesinstitutioner, børneinstitutioner, hvis de har et ønske om at etablere en bespisningsordning i samarbejde med de parter, som normalt skal bære sådan en ordning igennem og altså ikke fæster lid til en færdig model, som kommunerne får trukket ned over ørene.

I de bestræbelser, regeringen gør sig på at bekæmpe fedmeproblemerne, har vi jo klart tilkendegivet, at vi ikke kan løse det problem alene i Fødevareministeriet. Man bliver simpelt hen nødt til at have nogle samarbejdspartnere, og derfor har vi lagt op til partnerskaber med andre grupper og organisationer, som kan være interesseret i at bidrage til, at vi får løst problemerne.

Jeg synes, vi har set nogle utrolig spændende udspil. På en konference om ernæring, som Fødevareministeriet afholdt her den 2. oktober, var der en klar, positiv melding fra SiD om at indgå partnerskab om bekæmpelse af fedme. Vores store organisationer og Kræftens Bekæmpelse er positive og medspillere i »6 om dagen«-kampagnerne, og DSB er nu gået ind med ønske om at kunne servere mere sundhedsrigtig kost i tog og på banegårde.

Så jeg synes, at der klart er et ønske fra mange forskellige sider om at bidrage til at løse disse kæmpestore problemer, som, hvis ikke vi håndterer dem, vil vokse os fuldstændig over hovedet.

Til hr. Martin Lidegaard i forbindelse med egenkontrol, ja, der er jo den diskussion, at vi kan løbe ind i virksomheder, som ikke er medlem af en organisation, der leverer det materiale, som de enkelte virksomheder bruger i deres egenkontrolprogrammer. Der eksisterer jo i meget, meget stort omfang de her branchekoder for, hvordan man håndterer situationen. Det er så her, jeg har vovet mig ud på et felt, som jeg forstår, at nogle kan være frygtelig uenige i, nemlig et samarbejde i et fornuftigt omfang mellem de kontrollører, der kommer ud i virksomheden, og de enkelte virksomhedsejere, hvis de har behov for hjælp til udformning af, hvordan deres egenkontrolprogrammer kan se ud.

Fru Ritt Bjerregaard er bekymret med hensyn til kontrollen. Nu er der jo ikke med den fødevarepolitiske redegørelse lagt op til, at vi skruer ned for blusset for så vidt angår kontrol. Vi flytter altså ikke penge fra kontrolsiden over til ernæringssiden. Det er der absolut ikke tale om; der er faktisk ikke ændret i bevillingerne til fødevarekontrol i forbindelse med finansloven, så det står jeg sådan set lidt uforstående over for, hvis det er en bekymring på basis af forskellige nye tiltag. Vi er stadig væk meget optaget af, hvordan vi anvender vores indsats på kontrolområdet, og som sagt fokuserer vi i langt større udstrækning, end det har været tilfældet tidligere.

Kl. 13.25

Med hensyn til GMO, og det er også et svar til hr. Keld Albrechtsen, arbejder vi jo i øjeblikket nationalt med vores strategi, hvor det har været et kraftigt ønske fra regeringens side med en ansvarsplacering og en mulighed for, at vi så kan give en erstatning til dem, der uforvarende kommer i klemme. Jeg håber også, at vi kan få en positiv debat om det her område på et senere

tidspunkt. De retlige problemer forstår jeg, at ordførerne skulle være informeret om fra miljøministeren.

Til sidst til hr. Kristen Touborg: Jamen det er indlysende klart, at uvarslede besøg fortsat vil være en del af den kontrolstrategi, som vi bruger fra Fødevarerministeriets og fødevedirektora-ternes side.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Ministeren og jeg husker nu ikke helt det samme. Det, det drejer sig om, er, i hvert fald i den kommune, jeg kom fra, at vi fik et måltid varm mad, og det fik vi, fordi man ville sikre, at også samfundets børn fik ernæring nok.

Det er jo ikke helt den situation, vi står i i dag, det har ændrede samfundsforhold selvfølgelig gjort. Derfor er vi kommet i den situation, at det nu drejer sig om, *hvad* man putter i munden. Det har jeg så forstået, at et rejsehold skal løse. Jamen hvis ikke kommunen og dermed skolen har midler til at kunne indrette sig, så man kan lave disse alternative løsninger, så er der jo ikke nogen mulighed for, at et rejsehold kan komme og sige, at de kan vise, hvordan man skal gøre.

Der er brug for, at der bliver mulighed for, at der kan laves investeringer, og jeg vil bare bede ministeren om at tage ud på skolerne og se, hvordan de er vedligeholdt, se, hvad det har medført, og så tro, at man kan få det her område opprioriteret. Det er dér, vi mener, at ministeren hellere vil bruge pengene til øgede udgifter i sundhedssektoren end at finde en målsætning sammen med sundhedssektoren til at få overført nogle penge til investeringer ...

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det ...

Ole Vagn Christensen (S):

... i sundhedssektoren.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

... hr. Martin Lidegaard for en kort bemærkning. Derefter har jeg hr. Keld Albrechtsen og også fru Ritt Bjerregaard.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg prøver at stille spørgsmålet for tredje gang, for jeg er ikke sikker på, at ministeren er helt med på, hvor det er, jeg vil hen. Jeg sætter ikke spørgsmålstegn ved egenkontrollen. Mit spørgs-

mål til ministeren er, om hun finder det relevant at følge anbefalingerne fra fødevarekontrollen, fra virksomhederne selv og fra Det Radikale Venstre om at kunne lave en evaluering af, hvordan egenkontrollen har virket for de små virksomheder. Både for at finde ud af, om der er brug for mere kontrol – det er jeg ikke sikker på, der er – for at finde ud af, om vi har lavet reglerne for bureaukratiske, og om man skal gøre dem anderledes for de små virksomheder, men simpelt hen først og fremmest for at finde ud af, om det har virket.

Det ved vi ikke, og mit spørgsmål er, om ministeren vil finde det relevant at foretage en sådan undersøgelse.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Keld Albrechtsen, en kort bemærkning, og det er nummer tre og dermed den sidste, og det samme var gældende for hr. Martin Lidegaard.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må sige, at jeg synes, det er uhørt, at vi har en minister, som ikke er i stand til at forsikre Folketinget om, at hun vil efterleve en folketingsbeslutning. Det må vi så konstatere. Ministeren siger, at vi har fået en redegørelse fra miljøministeren; den er jeg også bekendt med. Som også fru Ritt Bjerregaard sagde, er vi ikke enige i den redegørelse.

Men nu har vi altså en situation, som nødvendiggør, at vi må henvende os til regeringen efter denne her debat, således at vi kan få drøftet den efter min mening helt uholdbare tilstand, medmindre ministeren vil benytte denne sidste svarrunde til at få afklaret spørgsmålet. Den mulighed er jo stadig væk til stede. Men ellers vil vi være nødsaget til at henvende os til regeringen for at få en afklaring af den her sag.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Ritt Bjerregaard, også for den tredje og sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg synes alligevel, jeg er nødt til også at nævne det her fra talerstolen, selv om jeg er helt overbevist om, at ministeren kender mine bemærkninger og betragtninger omkring kontrollen, for dem har vi givet udtryk for adskillige gange.

Vi finder det forkert, at ministeren ud af fødevareregionernes budget betalte for Newcastle

disease, og at de midler, der blev brugt ved den lejlighed, gik fra fødevareregionerne, hvad der selvsagt svækker kontrollen. Af den grund finder vi, at kontrollen i den pågældende periode har været for ringe, og det bekymrer os, både i forhold til smileyordningen og i øvrigt i forhold til fødevarer sikkerheden.

Kl. 13.30

(Kort bemærkning).

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel):

Til hr. Ole Vagn Christensen: Jeg kunne ikke drømme om at fratage kommunerne deres ansvar for det kommunale selvstyre, og derfor vil jeg ikke på noget tidspunkt blande mig i, hvordan skolerne er vedligeholdt.

Det, jeg peger på, er, at vi nu med rejseholdet giver en mulighed for at rådgive og vejlede skolerne i, hvordan man kan skrue en bespisningsordning sammen. Det behøver jo ikke være en bespisningsordning, der som udgangspunkt bliver lavet i det skolekøkken, som jeg forstår hr. Ole Vagn Christensen mener er dårligt vedligeholdt. Der er masser af andre muligheder for skolebespisningsordninger, det kunne f.eks. være i regi af det lokale plejehjem. Det ved jeg man har brugt mange steder, fordi de lokale plejehjemsskøkkener er fantastisk veludrustede, så man bruger nogle faciliteter der til også at kunne klare andre problemer i kommunerne. Så opfindsomheden, engagementet er kæmpe stort rundtomkring i landets kommuner, og det vil jeg da gerne kvittere for også ved denne her lejlighed.

Til hr. Martin Lidegaard: Vi samler jo løbende op, hvordan egenkontrollen virker i de enkelte virksomheder. De helt små virksomheder, og det har vi jo haft diskussion om før, er selvfølgelig dem, der kommer sidst med. Men det er da stadig væk min opfattelse, at det vil være muligt at samle den viden, der findes om egenkontrol i små virksomheder, sådan at vi også kan viderebringe den viden. Jeg vil da godt kvittere positivt for hr. Martin Lidegaards bemærkninger om egenkontrol, og så får vi lejlighed til at drøfte det efterfølgende, hvis det skal være. Nu ved jeg, at hr. Martin Lidegaard ikke kan komme igen, så jeg vil gerne være imødekommende på det her område.

Til hr. Keld Albrechtsen: Jeg har jo givet udtryk for, at vi har haft et moratorium, som efter min opfattelse med vedtagelse af mærkningsreglerne ikke mere er i kraft. Vi har ikke haft en diskussion om det i rådet for landbrugs- og fi-

skeriministre, så jeg ved ikke, hvordan holdningen er blandt de øvrige moratorielande. Det får vi så lejlighed til at vurdere, når vi får den første ansøgning i rådet, formodentlig engang i det nye år.

Til fru Ritt Bjerregaard: Det er jo en debat, som vi har haft mange gange, og jeg kunne slet ikke forestille mig, at fru Ritt Bjerregaard skulle have skiftet mening på det her område.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Ole Vagn Christensen for sin tredje og sidste korte bemærkning til ministeren.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg forstod på ministerens svar til mig, at det, der sådan set er forskellen, er, at det er ved at gå op for ministeren, at vi andre mener, at der skal handling til, der skal investeringer til, at der skal sættes nogle reelle forsøg i gang, og at det kan et rejsehold ikke løse.

Skal vi så ikke sige til hinanden, at det der med at vi vil lave offentlige bespisningsordninger for alle, og at det er sådan noget med, at staten vil trække ned, og staten vil kontrollere, er ikke diskussionen. Diskussionen er, hvorvidt der skal være handling bag det, der skal foregå. Så kan man tale om, at den måde, som ministeren vil handle på, altså er et rejsehold, hvor vi andre sådan set mener, at der skal sættes nogle konkrete forsøg i gang.

(Kort bemærkning).

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel):

De forsøg, som hr. Ole Vagn Christensen efterlyser, foregår masser af steder rundtomkring i landet i øjeblikket. Nu har jo så også haft lejlighed til at være rundt på skoler forskellige steder, og det bobler med initiativer og forsøgsordninger masser af steder rundtomkring i landet.

Det er så rejseholdets fornemmeste opgave, når der kommer en henvendelse fra en skole, at delagtiggøre den her skole i, hvad der foregår andre steder, der har en lignende struktur, der har nogle ønsker, der ligner dem, som denne her skole nu måtte have, og fortælle, hvordan problemerne kan løses, hvordan man får den bedst mulige bespisningsordning til den mest fornuftige pris.

Så jeg må sige til hr. Ole Vagn Christensen, at rejseholdet er efterspurgt, og at forsøgsordningerne allerede er i fuld gang.

Hermed sluttede forhandlingen.

Kl. 13.35

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 26: Forslag til lov om ændring af lov om støtte til udvikling af landdistrikterne. (Ændring af støtteordningen for yngre jordbrugeres etablering).

Af fødevareministeren (Marianne Fischer Boel).
(Fremsat 8/10 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Inger Støjberg (V):

Som landbruget har udviklet sig med større og dyrere bedrifter, er det vanskeligere for unge landmænd at etablere sig. Det er ærgerligt at få sin drøm som landmand umuliggjort, fordi lånemulighederne ikke er tidssvarende. Derfor vil vi i Venstre gerne være med til at bringe etableringsmulighederne for de unge jordbrugere i overensstemmelse med den faktiske verden.

Vi mener, det er vigtigt, at yngre landmænd får mulighed for at etablere sig på en måde, så der er lagt langsigtede og sikre rammer, og at de dermed ved, hvad de kan regne med. Det er netop, hvad det her lovforslag gør, og derfor støtter vi det.

Udviklingen viser med al tydelighed, at størrelser og priser på bedrifter stiger, og derfor bliver barrieren for de unge førstegangsetablerede landmænd også større, hvis ikke vi ændrer lovgivningen.

De 7 mio. kr., der hidtil har været udmålingsgrundlaget for lånet, har vist sig at være utilstrækkelige, en tredjedel af de bedrifter, der har været handlet under den nuværende ordning, har haft en handelspris på over 7 mio. kr., og reelt er det vel egentlig sådan, at de fleste bedrifter vel bliver handlet for mellem 8 og 10 mio. kr.

I lovforslaget hæves udmålingsgrundlaget fra 7 til 15 mio. kr. Derudover åbnes der mulighed for at optage moderne låntyper, hvilket igen betyder en mulighed for en besparelse for den unge landmand. Med andre ord sker der en tilpasning og en modernisering af lovgivningen.

I høringssvarene påpeges det, at der er en forringelse, når det statslige ydelsestilskud nu bortfalder. Den antagelse er isoleret set korrekt, men i henhold til ministeriets beregninger af forholdene vurderer vi, at den samlede etableringsmulighed ikke forringes, idet der som før nævnt nu er mulighed for større lån, samt at der nu også bliver nye lånemuligheder.

Statsfinansielt giver ændringerne en besparelse på godt 22 mio. kr. i år 2007, så ud at over de finansielle etableringsmuligheder udvides for de yngre jordbrugere, så er påvirkningen på statsbudgettet altså også positiv.

Venstre støtter dermed forslaget, som det ligger her.

Ole Vagn Christensen (S):

Da vores ordfører, hr. Erik Mortensen, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne fremføre følgende:

En ting kan vi slå fast, at det er, at loven om støtte til yngre jordbrugeres etablering har fungeret udmærket, og den har gjort, at mange unge har kunnet træde ind i landbruget.

Men vi må også erkende, at tiderne har ændret sig, at ejendommene bliver større og dermed også finansieringsbehovet, og det gør jo så, at man får den diskussion, om man kan bruge de her penge på en bedre måde, om man kan lave nogle ordninger, der betyder, at man sådan set kan sikre, at flere yngre jordbrugere kan få foden under eget bord. Det, som det her forslag lægger op til, er, at man sådan set ved at forandre tingene skulle kunne hjælpe flere.

I Socialdemokratiet er vi enige i den her skitserede løsning, som jo klart ligger i forlængelse af arbejdsgruppens analyse, men vi må jo også erkende, at ved at forandre systemet er der nogle, som får en forringet situation.

Umiddelbart er vi positivt indstillet over for lovforslaget, som det ligger her, men vi vil ikke undlade at gøre opmærksom på, at det kan få konsekvenser, som vi ikke helt skal lade være med at tage fat på for at få klargjort, om det er nogle, der kan betyde, at der er nogle yngre, som derved får forringede vilkår, som ikke kommer i gang, fordi de måske ikke har så store værdier, som der er tale om i den fremtidige ordning.

Kl. 13.40

Som jeg har givet udtryk for på hr. Erik Mortensens vegne, er vi umiddelbart positivt indstillet over for lovforslaget.